Dat sinn déi Recommandatiounen, déi mer zesumme mat de Kolleege vun der Santé gemaach hunn, fir datt de Schwammsport esou sécher wéi méiglech ka sinn. An do ginn ech dem Claude Lamberty sécherlech Recht, an ech mengen, mir deelen dat alleguerten heibannen, datt sportlech Aktivitéite fir déi Jonk extreem wichteg sinn an dëser Phas. A sécherlech net nëmme fir déi Jonk.

Villmools merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci dem Här Educatiounsminister Claude Meisch.

5. Question urgente n° 3014 de M. Marc Goergen concernant le télétravail dans la Fonction publique

Mir kommen dann elo zur Question urgente Nummer 3014 vum Här Marc Goergen iwwert den Teletravail an der Fonction publique. Dem Auteur vun der Fro sti fënnef Minutten zou, fir seng Fro ze stellen, an d'Regierung huet zéng Minutten Zäit, fir drop ze äntwerten.

Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen *(Piraten)*.- Merci, Här President. Och merci, Här President, dass Der d'Urgence esou schnell unerkannt hutt. An och merci dem Minister Hansen, dass en de Mëtteg kann hei sinn.

De Weekend hu mer alleguerten d'Pressekonferenz vum Premierminister Xavier Bettel gelauschtert. An do konnt een eraushéieren, dass den Teletravail recommandéiert wär, an dat och an der Fonction publique. Elo ass et awer esou, dass e Méindeg, wéi mir zougedroe ginn ass, direkt e puer Leit deen Teletravail an der Fonction publique ugefrot hunn an e Méindeg oder en Dënschdeg leider e Refus kruten.

Deementspriechend meng Fro un de Minister vun der Fonction publique, meng dräi Froen: Setzt d'Regierung drop, dass den Teletravail an der Fonction publique applizéiert gëtt? Kruten d'Direktiounen an d'Verwaltungscheffen an alle Ministèrë rezent eng entspriechend Kommunikatioun, fir derfir ze suergen, dass den Teletravail do, wou et méiglech ass, och soll benotzt ginn? An déi drëtt Fro: Bei wiem kënnen d'Beamte sech beschwéieren am Fall, wou e Virgesetzten den Teletravail refuséiert?

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci, Här Goergen. De Minister fir d'Fonction publique, den Här Marc Hansen, huet d'Wuert.

M. Marc Hansen, *Ministre de la Fonction publique*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ee Wuert iwwert den Teletravail an der Fonction publique a wéi dat an de leschte Méint gehandhaabt ginn ass.

Ech huelen e bëssen aus. Virun der Coronakris hate mer d'Situatioun, dass am Gesetz den Teletravail virgesinn ass an dass deen awer mat engem Règlement grand-ducal oder duerch de Chef d'administration gereegelt ass. Dee Règlement grand-ducal ass relativ strikt gehandhaabt ginn a sengem Text, wien dat däerf oder wien net. Dofir gouf et och schonn e Pilotprojet an der Fonction publique, fir dat e bësse méi auszeweiden.

An der Kris ass dee Règlement grand-ducal, an dat hunn ech och eng Kéier an der Chamberskommissioun an och hei, mengen ech, erkläert, ofgeschaf ginn. A mir haten du praktesch e generaliséierten Teletravail, natierlech och, well d'Crise sanitaire du ganz nei war an an deem Lockdown mer dat natierlech och gemaach hunn.

Nodeem mer aus deem Lockdown eraus waren, huet d'Regierung den 1. Juli decidéiert an an enger Circulaire vum 2. Juli matgedeelt, dass elo an deem Artikel 19 d'Chef-d'administratione jo kéinten d'Modalitéite festleeën an dass d'Regierung se géif kënnen unhalen, fir bis zu dräi Deeg däers Teletravail kënnen ze accordéieren, do, wou et méiglech ass, do, wou et eligibel a wou et machbar ass. Dat sollten dann déi verschidde Chef-d'administratione bis den 20. Juli ëmsetzen.

An där Circulaire sinn awer nach ganz vill Saache mat derbäi. Dat ass en décke Schmöker gewiescht, mat allméigleche Recommandatiounen, wéi ee soll op d'Gesondheet vun de Fonctionnairen an den Employéen oppassen. An do sinn och esou Mesuren dra wéi zum Beispill, dass een d'Auerzäiten, wéi se kommen, alternéiert, dass een an de Büroen da vläicht Leit eraushëlt an a Konferenzraim setzt, fir dass net esou vill Leit géife beieneesëtzen. An dat ass och duerno esou praktizéiert ginn.

E Samschdeg war d'Regierung zesummekomm an op där Pressekonferenz duerno huet de Premierminister gesot: „D'Regierung recommandéiert, do, wou et méiglech ass, do, wou et machbar ass, op den Teletravail zréckzegräifen." Dat seet scho ganz vill driwwer aus. Et ass net all Aarbecht eligibel. Ech mengen, Dir kënnt verstoen, dass e Polizist, deen dobaussen op der Schicht ass, net am Teletravail ka sinn. An ee vun de Ponts et chaussées, deen op enger Autobunn muss e Stau regléieren an do Saachen an d'Rei maachen, dee kann natierlech och net am Teletravail sinn. Dat heescht, dat ass eng Recommandatioun, dass d'Chef-d'administrationen no hire Modalitéiten dat kéinten accordéiere bis zu dräi Deeg.

Dat heescht net automatesch, dass et e Recht ass. Ech mengen, Dir hat d'Debatt och eng Kéier elo an enger Petitioun, déi hei war, och an dem Kontext vun dem Secteur privé. Et gëtt och kee Recht bei der Fonction publique. Et ass eng Méiglechkeet, fir kënne bis zu dräi Deeg ze goen, an et soll een natierlech esou vill wéi méiglech drop opbauen.

Elo sinn natierlech vill Administratiounen, déi sinn nach net esou wäit digital, dass dat an där heiter Phas machbar oder méiglech ass. Dat heescht, d'Recommandatioun ass: Do, wou et geet! An e Chef d'administration huet jo och d'Méiglechkeet, fir dat dann ze refuséieren.

Dat huet awer net nëmmen onbedéngt eppes ze di mat der Aarbechtsplaz, déi eligibel ass, mee och vläicht domat, wéi de Fonctionnement vun deem Service ass. Wann zum Beispill een enzwousch ass, dee Fotokopië mécht oder de Courrier traitéiert, dee muss natierlech do sinn. Do ass et net méiglech. Dee Refus kann dee maachen.

Mee Dir hutt d'Fro gestallt: Wéi si mer domadder ëmgaangen, nodeem dat och nach eng Kéier e Samschdeg esou gesot ginn ass?

Mir hunn e Méindeg nach eng Kéier un alleguerten d'Chef-d'administrationen, un d'Responsabel vun de Ressources humaines an un déi Leit, déi domadder ze dinn hunn, eng ronn 950 Leit, e Message erausginn, wou mer gesot hunn: „Hei ass d'Circulaire vum 2. Juli. Probéiert esou vill wéi méiglech, do wou et méiglech ass, wou et machbar ass." Dat heescht, dat wäert net iwwerall sinn. An et wäert natierlech och deen een oder anere Refus kënne ginn.

Ech ginn awer och ee Beispill, wéi et zum Beispill am Ministère vun der Digitalisatioun gehandhaabt ginn ass e Méindeg. Do ass dat machbar. Do sinn natierlech ganz vill Posten eligibel. De CTIE hat no där Circulaire vum 2. Juli, déi d'Regierung erausginn hat, déi Konventioun, déi mer matgeschéckt hunn, u seng Mataarbechter verdeelt, mat engem Plaffong vun 2,5 Deeg d'Woch. Déi hunn e Méindeg, no där doter Circulaire, well et do fir ganz vill Aarbechtsplaze méiglech ass, dat erëm eropgesat op dräi Deeg. An dat sinn elo iwwer 400 Leit, déi erëm dovunner kënne profitéieren.

Mee och do, beim CTIE, ginn et der, déi bei der Imprimerie schaffen, déi verschidden Dokumenter maachen, déi mussen natierlech sur place sinn. Déi kënnen en zwar ufroen, mee da gëtt et warscheinlech och do e Refus, well d'Aarbechtsplaz net eligibel ass. An ech ginn een anert Beispill aus deene leschte Méint: An dem Lockdown hate mer ronn 12.000 Enseignanten an engem Teletravail. Déi hunn dat och virdrun net kannt. Wann déi natierlech elo e Méindeg d'Fro gestallt hunn: „Kann ech an den Teletravail?", ben, do ass d'Klass natierlech iergendwou, wou den Enseignant och muss sinn. Dee kann natierlech dann och net an den Teletravail goen.

Ee Wuert iwwert déi Fro, déi Der nach gestallt hutt: „Wou kann ee reklaméieren?", wann ee mengt, dass e ka reklaméieren. Bon, et gëtt och an dem Statut den Artikel 33. Deen Artikel ass eebe grad d'Beschreiwung vun dem Droit de réclamation vun all Fonctionnaire, dee sech a sengen Droits statutaires vu senge Supérieurs hiérarchiques oder vun engem aneren Agent public leséiert spiert.

Dat heescht, elo misst een d'Fro natierlech stellen: Ass dat doten en Droit statutaire, vu dass et kee richtegt Recht ass? Mee wa mer dat elo breet interpretéieren an dee géif dowéinst wëlle reklaméieren, da mécht en dat ëmmer bei dem Supérieur hiérarchique, ausser dee wär viséiert, well deen d'Decisioun geholl huet, déi em net gefält. Da géif en et driwwer maachen, bei dem Chef d'administration. Wann deen dann eng Decisioun geholl huet, déi em net gefält, geet et un de Ministre du ressort. A wann deen eng hëlt, déi em net gefält, geet et bis an de Regierungsrot. Dat ass den Droit vun der Reklamatioun vun dem Fonctionnaire. Deen ass am Artikel 33 festgesat an deen zielt natierlech och an esou engem Fall wéi deem heiten.

Mee et gëtt ganz vill Plazen, déi eeben och nach no där Circulaire, déi nach eng Kéier rappeléiert ginn ass e Méindeg, den Teletravail elo e bëssen eropgesat kritt hunn. Mee och nëmmen do, wou et eebe méiglech ass, do, wou et machbar ass. An et ass genee dat, wat de Premier gesot huet.

A fir de Rescht sinn an där Circulaire, op déi verwise ginn ass, nach ganz vill aner Mesures sanitaires, wou eis alleguerten dru geleeën ass, dass natierlech och op de Fonctionnairen, de Leit, déi beim Staat an och an de Gemenge schaffen, hir Sécherheet opgepasst gëtt. Ech mengen, dat ass essenziell. An déi Responsabilitéit hu mir natierlech och als Fonction publique.

Ech soen lech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools dem Här Minister fir d'Fonction publique Marc Hansen.

6. Dépôt d'une proposition de loi par M. David Wagner

An elo kéime mer zum Depot vun enger Rei Proposition-de-loien. Fir d'éischt wier et dann um Här David Wagner. Här Wagner, Dir hutt d'Wuert.

M. David Wagner *(déi Lénk)*.- Merci, Här President. Ech wollt hei am Numm vun der Sensibilité politique vun déi Lénk eng Proposition de loi deposéieren. Wéi Der wësst, goufen eng ganz Rei vu Mesurë geholl am Kader vun der Covidpandemie, fir och derfir ze suergen, datt eng ganz Partie vun der Bevëlkerung um soziale Plang net nach méi schlëmm kéint betraff ginn.

Eng vun deene Mesuren, déi mir natierlech och begréisst hunn, dat war am Kader vum Logement: Dat war fir ze verbidden, datt d'Loyere bis op den 31. Dezember vun dësem Joer sollte kënnen erhéicht ginn. Allerdéngs ass et esou, datt ab dem 1. Januar 2021 déi Méiglechkeet erëm besteet. An et kann ee wierklech dovun ausgoen, datt eng Partie Proprietären och vun dëser Méiglechkeet wäerte Gebrauch maachen. Et weess een och net, inwiefern se dat och wéilten no uewe kompenséieren.

Mir wëssen awer och, an dat sinn och d'Previsioune vun der Weltgesondheetsorganisatioun, datt de Covid-19 weltwäit déi vital Interesse vun de Populatioune weiderhi wäert menacéieren, an dat och duerch d'Joer 2021. Et hunn elo och schonn eng Partie Länner, och eis Nopeschlänner hei, erëm méi streng Confinementsmesurë geholl. Mir nach net - oder vläicht guer net, hoffe mer mol. Mee op jidde Fall wäert dat weiderhin en Impakt hunn. A mir wësse jo och all, datt mer um Enn vum Joer mat enger Rei Faillitte musse rechnen. Also wäert sech d'sozial Lag warscheinlech net verbesseren. Si wäert beschtefalls um selwechten Niveau bleiwe wéi elo, wat scho schlëmm ass. A mir wëssen, datt souwisou d'Logementssituatioun katastrophal ass fir Dausenden an Dausende vu Leit.

Dofir hu mir hei eng kleng Proposition de loi deposéiert. Si passt op ee Blat, si ass net komplizéiert. Si wëllt ganz einfach déi gutt Iddi prolongéieren, derfir ze suergen, datt et verbuede gëtt, datt d'Loyeren erhéicht ginn, dat also ze prolongéieren op den 31. Dezember 2021. Dat heescht, datt och d'nächst Joer d'Loyeren net solle an d'Luucht goe kënnen.

Ech mengen, mir hunn elo awer nach zwee Méint, fir déi Proposition de loi hei an dësem héijen Haus ze adoptéieren. Ech ginn och dovunner aus, datt mer awer dofir kéinten eng Majoritéit fannen.

7684 *- Proposition de loi portant dérogation temporaire à l'article 3, paragraphe 5, de la loi modifiée du 21 septembre 2006 sur le bail à usage d'habitation et modifiant certaines dispositions du Code civil*

Ech soen lech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Wagner.

7. Dépôt d'une proposition de loi par M. Jeff Engelen

An déi nächst Proposition de loi kënnt vum honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

M. Jeff Engelen *(ADR)*.- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, wéi ufanks 2018, am Mäerz, fir genau ze sinn, ënnert der viregter Regierung d'Spidolsgesetz gestëmmt gouf, hat Lëtzebuerg 4,77 Better pro 1.000 Awunner. Eis däitsch Noperen haten awer 8,13 Better op 1.000 Awunner. Do derbäi geet aus der Statistik vun dem Statec ervir, datt mer am Joer 2000 5,6 Better hate pro 1.000 Awunner an am Joer 2019 nach 4,3 Better pro 1.000 Awunner.

Aus deem Grond war et fir d'ADR onverständlech, datt mer bei deem staarken demografesche Wuesstum higinn an d'Unzuel vun de Better no uewe limitéieren. D'Plafonéiere vun de Spidolsbetter ass onsënneg a gouf iwwerdeems vun der AMMD, vum Collège médical a vun der Salariatskummer staark kritiséiert. Als ADR hate mir aus all deene Grënn dergéint gestëmmt.

Mat dësem Gesetzesvirschlag proposéiert d'ADR, d'Spidolsbetterbegrenzung ze sträichen. Grad de Covidvirus huet eis virun Ae gefouert, wéi fragill d'Volleksgesondheet ka sinn. Mir hu geléiert, datt eist Land ganz séier an eng Situatioun komme kann, wou mer op all verfügbaart Spidolsbett ugewise sinn. Et wär onverantwortlech, wa mer jeemools an eng Situatioun géife kommen, wou mer Patiente missten heemschécken, well mer net genuch Reserven hunn, fir se kënnen ze versuergen. Grad déi lescht Méint hunn eis gewisen, datt e Limitéiere vun de Spidolsbetter e politeschen Dirigismus ass, deen net der Realitéit ugepasst ass. D'Zuel vun de Spidolsbetter soll duerfir ëmmer un déi sanitär Situatioun ugepasst ginn an dem Bevëlkerungswuesstum och Rechnung droen.

Duerfir, Här President, deponéieren ech am Numm vun der ADR en neie Gesetzesvirschlag, fir an déi Richtung ze goen.

7685 *- Proposition de loi du 21 octobre 2020 modifiant la loi du 8 mars 2018 relative aux établissements hospitaliers et à la planification hospitalière, et supprimant la limite du nombre maximal de lits pouvant être autorisés au niveau national*

Ech soen lech Merci fir Är Opmierksamkeet.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Engelen.

M. Mars Di Bartolomeo *(LSAP)*.- Ech hätt och nach de Virus dermat ofgeschaaft.

8. Dépôt d'une proposition de loi par M. Fernand Kartheiser

M. Fernand Etgen, *Président*.- An eng weider Proposition de loi kënnt vum honorabelen Här Fernand Kartheiser.

M. Mars Di Bartolomeo *(LSAP)*.- Jo. Ech hätt och nach de Virus dermat ofgeschaaft.

M. Fernand Kartheiser *(ADR)*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, och nach eng Proposition de loi vun der ADR, déi betrëfft eng sozial Moossnam. Dat ass den Artikel 271 vum Code de la sécurité sociale. Et ass esou, datt ee vun 18 Joer un normalerweis kee Kannergeld méi huet, ausser d'Ausnamen, déi am Gesetz virgesi sinn. Elo ass et awer esou, datt eng Rei vun deene jonke Leit do net drënnerfalen, zum Beispill déi, déi am eBac, am eCampus, wéi dat haut heescht, ageschriwwe sinn. Do ass dat net méiglech.

Mir denken, dat wär eng Lacune. Mir sollten - an dat ass jo och Sënn an Zweck dervun, fir Leit ze interesséieren, déi besonnesch Talenter hunn, déi déi vläicht wëlle parallell weiderféieren, déi dann déi Formatioun wëllen iwwert den elektronesche Wee maachen - déi Leit net géintiwwer anere benodeelegen. An dofir hu mer geduecht, mir sollten déi Lacune am Code de la sécurité sociale ewechmaachen an eeben duerch eng spezifesch Dispositioun et dann erméiglechen, datt och déi jonk Leit Kannergeld kënne kréien.

7686 *- Gesetzesvirschlag Ännerung vum Art. 271 vum Code de la sécurité sociale*

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Kartheiser.

9. Dépôt d'une proposition de loi par M. Léon Gloden

An déi viraussiichtlech lescht Proposition de loi fir haut kënnt vum honorabelen Här Léon Gloden. Här Gloden, Dir hutt d'Wuert.

M. Léon Gloden (*CSV)*.- Merci, Här President. Ech deposéieren hei am Numm vun der CSV eng Proposition de loi, déi et erméiglecht, datt op d'mannst fënnef Deputéiert aus der Chamber kënnen de Staatsrot saiséieren am Kader vu Propositiounen a Projets de loi wéi am Kader vun Actes administratifs à caractère réglementaire. En Deel vun dëser Propos ass am Fong net ganz nei, well mir hate schonn, deemools ënnert der Leaderschaft vum Här Paul-Henri Meyers, déi Iddi erabruecht, wéi mer d'Organisatioun vum Staatsrot per Gesetz vum 16. Juni 2017 reforméiert hunn.

Firwat elo zu dësem Zäitpunkt dës Proposition de loi? Mir hu virun zwou Wochen der Regierung d'Hand gereecht, fir datt se am Kader vun der Diskussioun iwwert d'Base légale vun der Maison du Grand-Duc eis Bedenke soll un de Staatsrot viruginn, fir do en Avis ze kréien. D'Regierung huet dat refuséiert, soudatt d'Regierung bewosst hei dëst héicht Haus geschwächt huet.

An duerfir dës Proposition de loi, fir d'Rechter vum éischte Pouvoir vum Land vis-à-vis vun der Regierung ze stäerken. An ech denken, datt dëst Haus am Fong misst dës Proposition de loi unhuelen.

7687 *- Proposition de loi portant modification de la loi du 16 juin 2017 sur l'organisation du Conseil d'État*

Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Gloden.

10. 7613 - Projet de loi autorisant l'État à participer au financement du projet de logements subventionnés dénommé Elmen

Den nächste Punkt vum Ordre du jour ass de Projet de loi 7613 iwwert d'staatlech Finanzéierung vum Projet Elmen. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. An ech ginn d'Wuert direkt un d'Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Semiray Ahmedova.

(Interruption)

Madamm Ahmedova, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission du Logement

Mme Semiray Ahmedova *(déi gréng), rapportrice.-* Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen: Elmen, ee vun den éischte Projete vun dëser Gréisst, wou mer konkreet abordabel Wunnenge gesinn aus dem Buedem kommen. En innovative Projet fir ëffentleche Wunnraum an an enger ganz neier Envergure. Elmen, dat sinn 375 nei Haiser, 375 nei Wunnengen an domadder bezuelbare Wunnraum fir insgesamt 2.000 Leit. Elmen, dat ass e komplett neie Quartier mat Duerfcharakter, wou d'Zesummeliewe vun den Awunner am Mëttelpunkt steet. Dat war eng kleng Iwwersiicht an e puer Linnen.

Ech stellen lech awer elo de mëndleche Rapport zu dësem Gesetzesprojet mat der Nummer 7613 vir. Mat dësem Gesetz erlabe mir der Regierung, sech finanziell un dem Bau vun abordabelem Wunnraum ze bedeelegen. Hei muss d'Chamber och hiren Accord ginn, vu datt mer hei vun engem Montant schwätzen, deen iwwer 40 Milliounen erausgeet. Et ass déi éischte Kéier, datt d'Chamber e Finanzementsgesetz an dëser Envergure am Beräich vum Logement stëmmt. E kloert Zeechen also, datt mir am Wunnengsbau bereet sinn, nei Weeër ze goen.

Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer, méi am Detail op déi verschidden Dimensioune vun dësem Projet anzegoen.

Hei war d'Zil net einfach, e Quartier ze bauen, mee en nohaltege Quartier ze bauen, mat abordabelem Wunnraum. 25 % vun de Wunnenge wäerte verlount ginn a 75 % ginn dank enger Emphyteos vum Terrain zu engem accessibele Präis verkaaft. Fir dem Quartier en Duerfcharakter ze ginn, huet de Projet eng Duerfplaz. A wann een duerch de Quartier spadséiert, entdeckt een och weider kleng Plazen, déi zum Stallhalen an zum Austausch zwëschent den Awunner vum Quartier ureegen.

Den Duerfcharakter zeechent sech och duerch déi relativ niddreg Baudicht aus. Esou si 26 Wunnenge pro Hektar virgesinn. D'Residenze bestinn aus dräi bis aacht Appartementer a sinn héchstens dräi Stäck héich. Doduerjer, datt den Terrain als HAB1 klasséiert ass, kënne proportional net méi Appartementer wéi Eefamilljenhaiser gebaut ginn. Hei fanne mer och e modernt Parkraum- a Mobilitéitskonzept. Fir Autoe si véier Sammelparkingen am Zentrum vum Duerf virgesinn. Déi autofräi Stroossen a Plaze suerge fir eng besser Liewensqualitéit an de Wunnquartieren.

Elmen ass vun Ufank un awer och e Projet gewiescht, deen am Respekt vun der Ëmwelt geplangt gouf. Hei ginn d'Prinzippie vun der Nohaltegkeet a vum nohaltege Bauen applizéiert. Esou gëtt beim Bau vun den Eefamilljenhaiser zum Beispill och deelweis op Holz zréckgegraff. Also, d'Holz gëtt bei der Bausubstanz an och bei der Finitioun benotzt.

A wa mer scho bei der Bausubstanz sinn, erlaben ech mer vläicht, déi Virdeeler vum Holz ervirzehiewen a vun enger hannerlëfter Fassad. Den éischte Virdeel ass natierlech de positiven Impakt op d'Liewensdauer vun der Fassad, d'Käschtereduktioun an e besseren Entretien, an zu gudder Lescht entsprécht dat engem Konzept vun enger Kreeslafwirtschaft.

Den natierlechen Terrain vum Quartier ass hei beschtméiglech respektéiert ginn an de Projet huet sech der Topologie ugepasst, fir onnéideg Excavatiounen an doduerjer onnëtze Bauschutt ze vermeiden.

Doriwwer eraus setzt Elmen konsequent op erneierbar Energien a mécht seng Awunner esou méi onofhängeg vu fossillen Energieträger. D'Biodiversitéit profitéiert engersäits vun de grénge Korridoren, déi dee ganze Quartier duerchzéien, an anerersäits vun de begréngten Diech.

D'Opfänke vum Reewaasser ass deels uewerflächlech an erlaabt et, duerch e ganz neit Waasserkonzept de Quartier och ze beliewen.

Elmen ass e Pilotprojet, deen den Usproch vun engem modernen Urbanismus a vun ekologesche Krittären ugeet.

Dat alles huet natierlech e gewëssene Käschtepunkt. Déi méi héich Käschte kënnen och duerch de Fakt erkläert ginn, datt ee méi e konsequenten Undeel vun der gesamter Surface fir ëffentlech Plaze virgesinn huet. Hei schwätze mer vu ganzer 48 %, ronn 23 % méi wéi fir traditionell Projeten. Dat sinn nun emol déi Plazen, déi fir eng besser Liewensqualitéit an eng Nohaltegkeet suergen, duerch Spillplazen, duerch Gréngflächen, duerch en innovatiivt Waasserkonzept an duerch flott urban Amenagementer. Dobäi kommen nach d'Stroossen, ronn 16 %, an e klengen Undeel fir d'Mobilité douce, dat sinn 3 %.

6,5 % vum Foncier - an dann halen ech op, vu Prozenter ze schwätzen - ginn nach der Gemeng cedéiert fir de Bau vun enger neier Schoul an engem Kulturzenter. An och d'Schafe vun den zentrale Parkhaiser huet natierlech säi Präis. Esou iwwerhëlt de Staat 75 % vun de Käschte vum Bau vun de Parkhaiser an den dozou gehéierenden Infrastrukturen.

Dëst erlaabt et, d'Wunnengen och weiderhin zu engem bezuelbare Präis ze verloune bezéiungsweis mat enger Empytheos vum Terrain ze verkafen. Déi lafend Käschte vun de Parkhaiser ginn iwwer e Forfait vun de Benotzer gedroen. D'Aarbechten un dësem éischte PAP hu schonn am Juli 2018 ugefaangen. Mee bis elo sinn awer ausser 5,4 Milliounen Euro fir d'Participatioun beim Kaf vum Terrain nach keng Suen un d'SNHBM gefloss.

Mat dësem Gesetzesprojet 7613 gëtt dem Staat erlaabt, fir iwwer e Spezialfong hei déi Ënnerstëtzung vu bezuelbare Wunnengen an der Héicht vu 76 Milliounen Euro ze finanzéieren. Dëse Montant erlaabt et, den éischte vun deenen dräi PAPen, déi Elmen konstituéieren, ze bauen. Domat ginn 388 Unitéite gebaut, dovunner 194 Haiser an 194 Appartementer.

Als Rappell: Den Ufank 2020 geschafene Spezialfong fir d'Ënnerstëtzung vum Wunnengsbau suergt fir Previsibilitéit an Transparenz an der Wunnengsbaupolitik. Iwwert de Spezialfong wäert de Staat och weiderhin Terraine kafen an esou de Wunnengsbau weiderhin undreiwen.

Iwwregens ass dat och eng kleng Äntwert op dem Jugendparlament séng Fuerderungen, fir de Logementsbudget eropzesetzen an doduerjer déi ëffentlech Promoteure méi ze ënnerstëtzen. Punkt 2 war dat.

Ech wëll elo kuerz op d'Aarbechte vun der Logementskommissioun agoen. Den Avant-projet de loi ass de 27. Mee vum Wunnengsbauminister an der Logementskommissioun presentéiert ginn. De Gesetzesprojet ass den 9. Juni 2020 deponéiert ginn. De Staatsrot huet den 10. Juli 2020 säin Avis zu dësem Gesetzesprojet virgeluecht. Hie proposéiert, datt par analogie zu anere Finanzementsgesetzer gewësse Formulatiounen ugepasst ginn. D'Logementskommissioun war d'accord, fir dës Propositioune vum Staatsrot ze iwwerhuelen. Doriwwer eraus gouf et weider keng substanziell Remarke vum Staatsrot.

D'Chambre de Commerce huet de 14. August hiren Avis ofginn. Och wann d'Chambre de Commerce de Projet allgemeng begréisst an och d'Transparenz vum Gesetzesprojet lueft, esou gëtt den Avis eis awer och verschidde Kriticke mat op de Wee. D'Beruffskummer kritiséiert notamment déi relativ geréng Baudicht an déi niddreg Proportioun vun de Wunnengen, déi fir d'Locatioun virgesi sinn.

Méi grondsätzlech werft si awer déi Fro op, wéi een an Zukunft och privat Promoteure vu verschiddene Projete kéint deelweis profitéiere loossen a wéi datt si an de Genoss vun de Subventioune kéinte kommen, wa si änlech innovativ an nohalteg Projete géifen op d'Bee stellen.

De 17. September huet d'Wunnengsbaukommissioun de Chantier zu Elmen och besicht. Mir konnten eis vun der héijer Wunnqualitéit an dem Quartierskonzept an der Bausubstanz u sech iwwerzeegen. Den 2. Oktober ass de schréftleche Rapport vun der Kommissioun eestëmmeg vun all de Memberen ugeholl ginn.

Zum Schluss wéilt ech der Logementskommissioun Merci soe fir déi konstruktiv Mataarbecht. An ech freeë mech weiderhin op eis gutt Zesummenaarbecht.

Heimadder ginn ech och den Accord vun eiser grénger Fraktioun fir dëse Gesetzesprojet, an ech wëll natierlech e grousse Merci un all déi soen, déi un dësem Projet matgewierkt hunn.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools der Rapportrice, der Madamm Ahmedova. An als éischte Riedner ass den honorabelen Här Marc Lies agedroen. Här Lies, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Marc Lies *(CSV).-* Här President, léif Kolleeginnen, léif Kolleegen, fir unzefänke wéilt ech dem Semiray Ahmedova als Rapportrice e ganz, ganz décke Merci soe fir säin ausféierleche Bericht, deen et eis hei virgedroen huet iwwer, mengen ech, ee flotten, interessanten, innovativen an awer och nohaltege Projet an der Gemeng Kielen, genannt Projet Elmen.

Fir unzefänke wéilt ech eng Kéier kuerz den Historique maachen, wéi dëse Projet zustane komm ass. Wann een eng Kéier liese geet, wéi laang et elo gedauert huet, bis datt déi éischt Aarbechte konnte gemaach ginn, dann ass dat schonn deelweis impressionnant.

2007 sinn déi éischt Pourparlere gefouert gi mat den deemolege Proprietären, fir dës Terraine kënnen opzekafen. Dat huet gedauert bis 2014, bis datt dann definitiv den Akt iwwert déi Terraine konnt gemaach ginn. Am Joer 2009 huet den deemolegen ..., oder de Gemengerot vu Kielen eng Modification ponctuelle vum PAG gemaach. Dat sinn och elo entre-temps schonn eelef Joer hier. An hei wéilt ech awer besonnesch e Merci soen un déi politesch Responsabel, respektiv déi deemoleg an haiteg politesch Responsabel, fir unzefänken nach eng Kéier den deemolege Buergermeeschter, den Aloyse Paulus, dee vill Efforten do gemaach huet, fir dëse Projet kënnen ëmzesetzen, awer och e besonnesche Merci un de Félix Eischen - vun dëser Plaz aus, Félix, wann s de de Mëtte sollts nokucken, Dir eng ganz gutt Besserung, an datt s de geschwënn nees eng Kéier bei eis bass -, déi derzou bäigedroen hunn, wéi gesot, déi deemoleg Gemengen- a Schäfferéit, fir dëse Projet kënnen ëmzesetzen.

Hei muss een awer och soen, datt do vill politesche Courage derbäi war, well et hei awer ëmmerhin ëm e grousse Projet, ëm e grousse Wunnengsbauprojet geet, ëm e Wunnengsbauprojet, wou et notamment just ëm abordabele Wunnengsraum geet. Politesche Courage duerfir, well eeben iwwer eng Surface vu ronn 27 Hektar - dat muss ee sech effektiv emol eng Kéier op der Zong zergoe loossen! - nëmmen an d'Richtung vun abordabelem Wunnraum dann och geplangt an investéiert ginn ass.

Ech wéilt mech elo eng Kéier kuerz beschäftege mat deem éischten Deel, dem Gesetz 7613, wat mer hei stëmmen, wat d'Finanzéierung vun deem éischten Deelstéck, also dem PAP Nouveau quartier village central ugeet, wat am Ganze 15,38 Hektar sinn. Op dësem Deelstéck, do ginn am Ganzen 388 Wunnunitéiten ëmgesat. An dës Wunnunitéiten, déi sollen zwëschent 2020 an 2026, dat heescht also innerhalb vu siwe Joer, ëmgesat ginn.

An dësem Deelstéck gëtt natierlech och eng Schoul gebaut, do komme Commercen, e Centre culturel hin, soudatt et wierklech e klengt Duerf gëtt, wat do amgaang ass ze entstoen, wou deen nohaltege Charakter awer och besonnesch ze betounen ass, well et sech ëm e Quartier handelt vun den noe Weeër, wou effektiv keen Duerchgangsverkéier soll sinn, vu datt e Parkhaus vun am Ganze 748 Parkplazen do wäert gebaut ginn.

Ech wëll awer hei och besonnesch betounen, datt dat heiten en Engagement ass vun der Société nationale des habitations à bon marché. Also, et ass d'Société nationale des habitations à bon marché, déi de Courage hat respektiv awer och déi Efforte gemaach huet mat der Gemeng zesummen, fir dëse Projet hei kënnen ëmzesetzen. De Guy Entringer, deen de Mëtten och wäert nokucken, ass zanter 2006 bei der SNHBM, zanter 2008 Direkter vun der SNHBM, huet och vill Stonne mat dësem Projet hei an deene leschte Jore verbruecht, duerfir och him a senger ganzer Ekipp merci fir dat Engagement, wat se bedriwwen hunn. An zemools d'SNHBM, déi huet sech an deene leschte Joren eeben esou strukturéiert oder restrukturéiert opgestallt, datt se an Zukunft pro Joer bis zu 300 Wunnenge ka bauen. Ech mengen, et ass wichteg an dësen Zäiten, datt mer esou Acteuren hunn, fir deem enorme Bedarf un abordabele Wunnengen och kënnen nozekommen.

Wéi virdru scho gesot ginn ass vun der Rapportrice, hunn d'Arbechten 2018 ugefaangen. Do sinn an de Joren 2019 an 2020 schonn am Ganzen 12 Milliounen investéiert gi vusäite vun der SNHBM. A ech mengen, wéi mer haut wëssen, ass bis elo nach kee Cent u Subsiden un d'SNHBM gefloss. 12 Millioune si prefinanzéiert ginn, an elo, mat dësem Gesetz hei kann dann eng Konventioun, eng definitiv Konventioun erstallt ginn a kënnen och déi Subsiden un d'SNHBM ausbezuelt ginn.

Wann een eng Kéier dee ganzen Terrain kuckt, 27 Hektar, déi do opkaaft gi sinn zu engem Akafspräis vun 12 Milliounen, wann een dat eng Kéier erofrechent, sinn dat 4.400 Euro den Ar. Wann een haut eng Kéier d'Präisser kuckt - am Perimeter, dovu brauche mer guer net ze schwätzen, mee och ausserhalb vum Perimeter -, fir haut nach Surfacen ze fannen, wou ee 4.400 Euro de Meterkarree kritt (veuillez lire: wou ee fir 4.400 Euro en Ar kritt), respektiv e Proprietär ze fannen, deen domat d'accord ass, ech mengen, dat ass hautzudaags relativ seelen. Duerfir ass dat heiten och e Projet vun den nohaltege Finanzen, wann een dat effektiv esou ka bezeechnen, ee Projet, wou eng ronn 800 Wunnengen ënner abordabele Konditiounen nach kënnen entstoen a wou dann de Staatsbudget, en tant que tel, awer net an deem Mooss gebeidelt wäert gi mat deem, wat an dësem Projet hei kann ëmgesat ginn.

40 Millioune kënnen dann effektiv elo liberéiert ginn. Et sinn am Ganze 76 Milliounen, wat elo dës éischt Phas ugeet vum PAP Nouveau quartier village central, wou am Ganzen 194 Haiser gebaut ginn zu 140 m², déi fir d'Vente sinn, an 98 Appartementer vu maximal 120 m², déi och fir de Verkaf sinn, a 96 Appartementer, déi fir d'Locatioun da sinn.

Ech hu mer soe gelooss, datt an der éischter Phas, wou am Ganzen 59 Wunnengen an d'Vente komm sinn, am Ganzen 300 Dossieren erakomm sinn. Ech betounen nach eng Kéier: fir 59 Wunnengen am Ganzen! An 30 % dovu si prioritär, dat heescht, do si ronn 100 Dossiere vun deenen 300, déi erakomm sinn, aus der Gemeng Kielen, fir eeben an der éischter Phas déi 59 Wunnenge kënnen ze kafen.

Wéi gesot, 76 Millioune sinn elo schonn an deem éischte Phasage veranschlaagt; vum Bau vun den Infrastrukturen hier: Infrastrukturkäschte ronn 24 Milliounen, an da fir déi 748 Parkplazen 30 Milliounen, déi do wäerte bezuelt ginn.

Kuckt een nach eng Kéier de Meterkareespräis, wat d'Konstruktioun elo kascht, esou ass de Meterkareespräis bei den Haiser ëm 2.300 Euro de Meterkaree a bei den Appartementer 2.100 Euro de Meterkaree, hors TVA natierlech wuelverstanen, dat mécht bei den Haiser ëmmerhin awer schonn e Präis vu 460.000 bis 550.000 Euro aus. Bon, ech mengen, dat ass och net näischt. Duerfir ass et awer wichteg, datt an Zukunft méi dëser Offeren op de Marché kommen, datt mer effektiv méi Efforten an alle Beräicher maachen. Eng hallef Millioun fir een Haus, um Privatmarché ass et éischter dat Dräifacht respektiv dat Véierfacht, wéi et elo hei de Fall ass. Natierlech ass d'Surface do och méi grouss. Mee bon, op jidde Fall misst ee mat 140 m² och nach iwwert d'Ronne kommen.

Wat déi nächst Phasen ugeet, dat heescht den Ost-an de Westdeel, do muss dann nees en neit Finanzéierungsgesetz gestëmmt ginn. An hei géif ech da vläicht eng kleng Suggestioun maachen, ech kucken op de Minister: Vu datt et an dësem Quartier, wat elo d'Repartitioun zwëschent Locatioun a Verkaf ugeet, 75 % zu 25 % ass, kéint een do beispillsweis d'Locatioun liicht an d'Luucht setzen an déi Proposition de loi, déi d'CSV virun enger Zäitche gemaach huet fir de Miet- oder Optiounskaf, op dëser Plaz ëmsetzen.

Ech mengen, dat géif deene jonke Menagë wierklech hëllefen, an enger éischter Phas fir d'éischt e Loyer ze bezuelen an dann déi selwecht Wunneng och kënnen opzekafen. Iwwerleet lech dat nach eng Kéier, well ech mengen, et ass awer e wonnerbaren Outil, fir wierklech deene jonke Menagë kënnen entgéintzekommen, déi sech net direkt eng Wunneng kënne kafen, fir ënner abordabele Konditiounen - zéng Euro de Meterkaree - da fir d'éischt ze lounen an duerno ze kafen.

D'Dauer vun dësem Projet, dat sinn am Ganze 25 bis 30 Joer. Dat muss ee sech elo effektiv emol eng Kéier op der Zong zergoe loossen: vun deem Moment un, wou gekuckt ginn ass mam Proprietär, fir déi Terrainen ze kréien, bis et dann ëmgesat ass, 25 bis 30 Joer, bis datt déi 800 Wunnengen ëmgesat sinn, dat heescht, fir 800 Menagen een Doheem, fir ronn 2.000 Leit een neit Doheem. 25 bis 30 Joer ass definitiv ze laang. An ech mengen, do mussen an deenen nächste Joren nach méi Efforte gemaach ginn, datt et méi séier geet, well soss kréie mer iergendwann eng Kéier e Problem.

An ech soen lech: E Projet wéi Elmen, mat deenen Dispositioune respektiv där Politik, déi momentan gemaach gëtt, wäert e Projet Elmen muer oder iwwermuer net méi kënnen ëmgesat ginn! Dëst war e Projet, deen effektiv ausserhalb vum Perimeter an der Zone verte war a wou duerfir dann och de PAG 2009 ugepasst ginn ass. A mat deem, wat mer an deene leschte Wochen, Méint a Joren haten, wann et bei der Refonte vun de PAGen ëm d'Extensioun vum Perimeter gaangen ass, wou do eng sëlleche Refuse vusäite vum Ëmweltministère komm sinn, mengen ech, datt dat haut net méi geet.

Ech ginn lech och e klengt Beispill aus menger Gemeng. Am Kader vun der Refonte vum PAG goufe 4,5 Hektar aus dem Perimeter erausgeholl. Wonnerbar. Ëmweltministère: In the pocket. 1,8 Hektar zousätzlech nieft enger Cité, déi effektiv virun 20, 25 Joer schonn ënner änleche Konditiounen, also ënner abordabele Konditioune vum sozialen, subventionéierte Wunnengsbau ëmgesat ginn ass an och verkaaft ginn ass, 1,8 Hektar, wou d'Gemeng zu 75 % Proprietär ass. Ëmweltministère: Refus!

Dat geet net! Dat kënne mer eis an Zukunft net méi erlaben. Mir mussen effektiv déi Surface hei vum Territoire vum Grand-Duché kucken: 2.586 Quadratkilometer, 10 % dovunner si bebaut. 10 %! Also sinn nach 90 % Rescht. Nee, et sinn nach 5 %, wou Stroossen, Zuch an hei an do sinn, da sinn nach 85 % Rescht, déi kéinte bebaut ginn. Wat kee wëllt, ganz sécherlech net! An et geet och net drëm, fir Klima-, Natur- an Ëmweltschutz géint de Wunnengsbau auszespillen, wat den Här Benoy d'lescht Woch gesot huet. Ganz sécherlech net!

Ech mengen, mir sinn eis alleguer bewosst, datt mer Ëmwelt- a Klimaschutz alleguerten an eise Gemenge sollen a musse bedreiwen. Mee wann et doduerch, datt d'Wunnengen an deenen nächste Joren awer ëm sou villes méi deier ginn, zu enger Sozialkris kënnt, zu soziale Konflikter, mengen ech, dann hu mer en anere Problem, an dat solle mer mat alle Mëttele verhënneren.

An duerfir, mengen ech, soll a muss déi Ideologie vun dëser Politik eng Kéier iwwerduecht ginn, datt souwuel innerorts verdicht gëtt, datt awer och ausserorts Méiglechkeeten an Zukunft bestinn, fir eeben deem kënne Rechnung ze droen.

Ech rappeléieren och hei eng Motioun vun der CSV, déi d'lescht Joer agereecht ginn ass, fir eng Extensioun vum Perimeter ze maachen an dann den Taux

vun 10 % abordabelem Wunnengsbau op 30 % an d'Luucht ze setzen. Dat entsprécht deem, wou een och ka virukommen, eeben adjacent zum Perimeter, op Plazen, wou et wierklech, och vun den Infrastrukturen a vum ëffentlechen Transport hier, Sënn mécht. Dat muss an deenen nächste Jore kommen, well, wéi gesot, soss kréie mer an deenen nächste fënnef bis zéng Joer respektiv doriwwer eraus e Riseproblem, ee Problem, dee mer och hautzudaags schonn hunn a kennen.

Bedaueren dinn ech och, datt d'lescht Woch déi Motioun vun der CSV-Fraktioun net ugeholl ginn ass, wou et ëm d'Vereinfachung vun de Prozedure gaangen ass. Firwat gi mer net dohin, fir zemools innerorts d'Prozeduren ze entschlacken, effektiv ze kucken, datt a verschiddene Beräicher, wat eebe Klimaschutz oder d'Ëmweltgesetz ugeet, verschidden Entschlackunge gemaach ginn, fir datt een do, wou Baurecht ass, och ka bauen an net nach zousätzlech muss Hürden ugoen, fir deem da Rechnung ze droen?

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Marc Lies *(CSV)*.- Ech kann lech op dëser Plaz soen: D'Fraktioun vun der CSV wäert och an deenen nächste Méint a Joren aktiv mat dëser Chamber zesummeschaffe fir Proposen, a fir awer och beschtméiglech der Schiflag um Wunnengsmaart hei zu Lëtzebuerg entgéintzewierken. An an deem Sënn ginn ech och den Accord vun der CSV-Fraktioun.

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Lies. Als nächste Riedner ass den honorabelen Här Max Hahn agedroen. Här Hahn, Dir hutt d'Wuert.

M. Max Hahn *(DP)*.- Merci, Här President. Bon, wann eng Rapportrice esou komplett war, wéi dat hei de Fall war, da bleift engem eigentlech net méi vill ze soen ausser: Felicitatiounen a merci fir déi zwee Rapporten, souwuel dee mëndleche wéi dee schrëftlechen.

Wann ech awer trotzdeem hei un d'Riednerpult kommen, dann huet dat sécherlech och domat ze dinn, dass ech d'Chance an d'Méiglechkeet hat, bei deem heite Projet eigentlech vun Ufank un iergendwéi e bësse mat derbäi ze sinn. Ech hunn dat um Plang gesinn. Dunn hunn ech et op der Maquette gesinn. Du war ech bei der Grondsteeleeung derbäi. A jo, d'Rapportrice huet dat virdru gesot: Mir waren och vun der Logementskommissioun aus ganz rezent op der Plaz a konnten eis dunn do ukucken, wat da konkreet do amgaangen ass ze entstoen. A wat do entsteet, dat ass natierlech schonn eppes, wat ee mat de Wierder Liewensqualitéit, Nohaltegkeet an e Mix vu Funktioune fir en agreabelt alldeeglecht Liewensëmfeld beschreiwe kann.

Et ass eng Stadplanung, léif Kolleegen, déi entwéckelt gouf, fir eng nei Form vu Gemeinschaftsliewen ze schafen. A jo, Elmen bitt innovativ an nohalteg Méiglechkeeten, fir hei zu Lëtzebuerg kënnen abordabel ze wunnen.

Dëse Projet de loi ass eng Première. Jo, en ass eng Première. Firwat? Ma well et bis elo vum Staat nach keng Bedeelegung gouf, déi huet mussen iwwer e Finanzéierungsgesetz lafen, dat heescht eigentlech, e Montant iwwer 40 Milliounen. Dat ass jo de Seuil, wou een da muss e Finanzéierungsgesetz maachen, wann een deen iwwerschreit. Dat ass an dësem Projet de Fall, an dat schonn eleng nëmme fir déi éischt Bauphas vun insgesamt dräi Bauphasen, also den éischte PAP, dee sougenannte Village central, wou mer vun enger finanzieller Participatioun vu 76 Milliounen Euro schwätzen, déi de Staat bäidréit. Dat sinn insgesamt 28 % vum Coût total vun 268 Milliounen Euro, déi am Moment estiméiert gi fir déi gesamt Realisatioun vun der éischter Phas, déi dann 388 Wunnunitéite ka realiséieren.

Dëst ass méiglech firwat? Ma well mer de Fonds spécial de soutien au développement du logement hunn, dee jo d'Erschléissung an d'Acquisitioun vun den Terrainen als Haaptmissioun huet. De Budget, dee mer rezent presentéiert kruten, dee gesäit do iwwregens e Chiffer vun 150 Millioune fir d'nächst Joer vir, déi dann hei kënne genotzt ginn, fir abordabele Wunnraum ze schafen an eeben och ze kucken, fir den Ziler, déi mer eis setzen, an haaptsächlech och dem Pacte Logement 2.0, kënne gerecht ze ginn.

Här President, beim Projet Elmen geet et net drëms, dass de Bien public no enger gewëssener Zäit erëm a Privathänn fält. Dat ass an der Vergaangenheet geschitt. Hei ass et genau de Contraire, dee mer maachen. Och Wunnengen, déi iwwert de Bail emphytéotique kaaft gi sinn, kënnen zu engem spéideren Zäitpunkt just, an dat ass wichteg, un de Staat zréckverkaaft ginn. D'Iddi ass déi, dass vum Staat, de Gemengen oder den ëffentleche Promoteure geschafene Wunnraum net weider de spekulative Logementsmarché soll ënnerstëtzen.

Här President, wa mer vun der Logementsproblematik schwätzen, komme mer ëmmer erëm drop ze schwätzen, dass mer méi séier musse bauen an eis Prozeduren och musse vereinfachen. Dëst weist och an aller Däitlechkeet dëse Projet hei. Et gouf virdru gesot: D'Realisatioun vum ganze Projet Elmen, also deenen dräi Phasen, deenen dräi PAPen, wäert ëm déi 15 Joer daueren. 15 Joer Bauzäit, nodeems d'Terraine schonn tëscht 2007 an 2009 kaaft gi sinn an de politesche Feu vert fir dëse Wunnprojet 2014 ënnert dem deemolege Logementsminister Marc Hansen gi ginn ass. Tëscht dem Kaf vun den Terraine bis zur Finalisatioun vun deenen dräi PAPe wieren dann am Ganzen also sater 25 Joer vergaangen. Dat ass, an ech mengen, do si mer eis heibannen och alleguerten eens, vill ze laang.

Här President, de Projet Elmen ass vum Regierungsrot als Projet d'intérêt général deklaréiert ginn. D'Zil ass et, fir bezuelbare Wunnraum ze schafen, deen och op Dauer bezuelbar bleift. De Projet Elmen weist, wéi wichteg eis Promoteur-publicken an eis Gemengen an der Logementsdiskussioun sinn. Genau dat ass och d'lescht Woch vum Premierminister a senger Ried zum État de la nation ugeschwat ginn a gëtt duerch eng Hausse vum Budget vum Wunnengsbauministère ëm 11 % d'nächst Joer och ganz däitlech.

Et ass kloer, dass mer d'Offer weider an d'Luucht setze mussen an duerch déi ëffentlech Hand, duerch de Staat, mee och duerch d'Gemengen abordabele Wunnraum musse schafen. De Staat gëtt sech dofir déi néideg finanziell Moyenen, an dat net just zënter dësem Joer. Eleng iwwert déi staatlech Wunnengsbaugesellschaft SNHBM sinn an deene leschte sechs Joer ronn 1.000 Wunnengen op de Marché komm. D'Joresproduktioun konnt verdräifacht gi bei der SNHBM. Beim Fonds du logement schwätze mer am selwechten Zäitraum vu ronn 650 Wunnengen. An Dir wësst et, och hei gëtt sech erwaart, duerch d'Reform vum Fonds du logement, déi mer jo hei an der Chamber gestëmmt hunn, dass et och hei nach zu enger däitlecher Augmentatioun soll kommen.

Nieft dem Projet Elmen sinn nach eng ganz Rei aner grouss Projeten an der Maach. Ech denken hei haaptsächlech un déi ronn 60 Hektar aler Industriefrichen, déi de Staat konnt iwwerhuelen, wou zu Diddeleng, Wolz, Péiteng a Bieles 1.500 Wunnunitéite fir ronn 3.500 Awunner an och eng 126.000 m² kommerziell Flächen entstoe wäerten.

Aner grouss Projeten, déi de Moment realiséiert ginn, sinn ënner anerem d'Projete Réimerwee an Avenue John F. Kennedy hei an der Stad. Ech mengen, d'Simone Beissel kennt déi Projeten nach vill besser wéi ech zum Beispill. De Staat ass also amgaangen, seng Hausaufgaben ze maachen, och - an och do, mengen ech, si mer eis heibannen eens - wann dat nach laang net duergeet.

En anere wichtegen Acteur am Logement sinn d'Gemengen, déi beim Schafe vun abordabelem Wunnraum hëllefe mussen.

Une voix.- Très bien!

M. Max Hahn *(DP)*.- De Pacte Logement 2.0, deen d'Regierung zesumme mat de Gemengen ausgeschafft huet, wäert de Gemengen dofir déi néideg Mëttele ginn: déi néideg finanziell Mëttelen, eng besser Berodung an eng qualifizéiert Begleedung duerch e Conseiller logement. Alles Elementer, déi mer scho virun enger Partie Joren, viru véier Joer, fir genau ze sinn, am éischte Workshop gesinn haten, wou eigentlech all d'Acteure sech konnte mat bedeelegen - den Emile Eicher war derbäi, den Dan Biancalana, den deemools nach Deputéierten Henri Kox, meng Wéinegkeet, zesumme mam Logementsminister Marc Hansen -, wou mer zesumme mat ganz villen Acteuren, politeschen Acteuren um Gemengenniveau probéiert hunn, e bëssen ze kucken: Wou ass den Dada? Wat feelt eis nach? An ech mengen, de Gesetzestext, dee proposéiert gouf mam Pacte Logement 2.0, bitt eng ganz Partie Äntwerten op déi Froen - oder villméi déi Suergen -, déi d'Gemengepolitiker sech gestallt hunn.

Här President, wat d'Logementsproblematik ugeet, gëtt et leider keng einfach Léisungen an och net eng eenzeg Léisung. Et ass d'Zesummespill vun enger ganzer Rei Mesuren, déi mussen ëmgesat ginn, fir d'Penurie u Wunnengen ze behiewen.

De sougenannte „retard historique cumulé" bei Wunnengen, déi mir eigentlech déi lescht Jorzéngten hätte misse bauen, fir dem Bevëlkerungswuesstum Rechnung ze droen, kënne mer leider net vun haut op muer ophuelen. Nichtsdestotrotz, de Projet, iwwert dee mer haut hei diskutéieren, de Projet Elmen mat senger Liewensqualitéit, Nohaltegkeet an Innovatioun weist awer, dass dat e Projet ass, deen an déi richteg Richtung geet.

Dofir, léif Kolleegen, kann ech hei den Accord vun der Demokratescher Partei ginn. Ech géif, wéi gesot, nach eng Kéier der Rapportrice Merci soe fir hir zwee Rapporten. Iech alleguerte soen ech Merci fir d'Nolauschteren.

An ech géif dann awer hei och eng gutt Besserung op Kiele bei eisen Deputéiertekolleeg a Kielener Buergermeeschter schécken. A wéi gesot, ech hoffen, dass mer gläich erëm hei zesumme kënnen an dësem Haus debattéieren.

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Hahn. An ech ginn d'Wuert weider un den honorabelen Här Yves Cruchten. Här Cruchten, Dir hutt d'Wuert.

M. Yves Cruchten *(LSAP)*.- Villmools merci, Här President. An ech fänken och direkt u mat engem Merci un d'Madamm Ahmedova, déi e ganz komplette Rapport gemaach huet, souwuel schrëftlech wéi mëndlech. A completéiert ass et gi vum Kolleeg Marc Lies, deen och eng ganz Partie wichteg Aspekter vun deem Projet hei ervirgehuewen huet, an och nach eng Kéier vum Max Hahn. Hinnen zwee och merci. Dat erlaabt mir, mech wierklech kuerzzefaassen.

Ech géif vläicht e puer Mercie soen. Ech soen dem Här Kox Merci, dass mer dat Gesetz hei endlech kënne stëmmen. Mee dee Merci muss e sech deele mat fënnef vu senge Virgänger, well effektiv, Här Kox, Dir sidd, wann ech dat richteg gesinn, dee sechste Logementsminister, deen dorunner schafft. Dat léisst zwee Schlëss zou: entweeder sëtzt Dir op engem Schleidersëtz ...

(Hilarité)

... oder, wat warscheinlech méi richteg ass, dee Projet hei ass, wéi de Marc Lies dat och virdru betount huet, scho ganz laang ënnerwee. An dat däerf eis net zefriddestellen. Dat kënne mer besser. Dat kënne mer méi séier maachen!

E Merci wéilt ech och soen un d'SNHBM, déi dee Projet hei begleet, déi de Courage huet, dee Projet ze maachen. Hirem Direkter, dem Guy Entringer, dee mer gutt kennen an der Kommissioun an dee ganz engagéiert ass, wann et ëm d'Fro vum Logement abordable geet, him a senge Leit e grousse Merci.

An ech wéilt mech ausdrécklech deem Merci uschléissen, deen de Marc Lies un d'Gemeng Kiele ginn huet: un den haitege Buergermeeschter, vun deem mer all hoffen, dass e geschwënn erëm bei eis ass, deem mer alles Guddes wënschen, awer och u säi Virgänger an dee ganze Gemengerot, well effektiv, mengen ech, ass et wichteg ze ënnersträichen, dass dat heiten eng couragéiert Decisioun fir eng Gemeng ass. Well mir däerfen eis näischt virmaachen: Déi do Saache sinn net onbedéngt ëmmer populär!

(Interruption)

Mee si si wichteg. Mir kënnen net dauernd hei nëmme Sonndesrieden halen an der Chamber iwwert de Logement, iwwert d'Logementspräisser a wat mer alles wëllen änneren, mee wann et herno ëm dat Konkreet bei eis an de Gemenge geet, da musse mer och de Courage hunn, fir dat ëmzesetzen, da musse mer och Projete realiséieren, och wa se heiansdo op den éischte Bléck net ëmmer populär sinn. Mee dat si mer virun allem deene jonke Leit bei eis am Land schëlleg, deene jonke Familien, déi keen Daach iwwert dem Kapp hunn an esou lues ufänken, verzweifelt ze sinn.

Une voix.- Très bien!

M. Yves Cruchten *(LSAP)*.- Dann, well eigentlech zum Projet selwer alles gesot ass, wéilt ech selbstverständlech den Accord gi vun der LSAP-Fraktioun an ech wéilt dem Här Minister soen, dass mer eis géife wënschen, dass e méi dacks mat esou grousse Projeten, Logementsprojeten, hei an d'Chamber kéim, fir esou Gesetzer virzeleeën. Selbstverständlech brauche mer och déi kleng Projete mat véier, sechs, aacht, zéng, zwielef Unitéiten. Mee dat sinn net déi, déi eis an dëser Fro weiderbréngen. Et sinn déi wierklech grouss Projeten, wou mer net kleckeren, mee klotzen, déi eis an der Logementsfro kënne weiderhëllefen.

Ech soen lech Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- An ech soen lech Merci, Här Cruchten, a ginn d'Wuert weider un den honorabelen Här Roy Reding. Här Reding, Dir hutt d'Wuert.

M. Roy Reding *(ADR)*.- Merci, Här President. Léif Kolleegen, et kann een eigentlech mat dësem Projet nëmmen d'accord sinn, well et gëtt Wunnraum geschaf an en ass erschwénglech. Mee dorop kommen ech dann zréck.

Urbanistesch ka sech umierke loossen, datt hei Haiser gebaut ginn ouni Keller, ouni Späicher, ouni Parking, ouni Garage. Ech perséinlech, an ech mengen, vill vun eis géifen net wëllen esou liewen. Ceci étant, hei gëtt Wunnraum geschaf, an dat ass begréissenswäert.

Trotzdeem bleift et fir mech den absolutt falsche Modell. Net méi spéit wéi dëse Méindeg hate mer am Stater Gemengerot eng änlech Diskussioun, wou Baulücken op deen heite Modell vu Bail emphytéotique verkaaft ginn. Wat heescht dat konkreet?

Mir hunn elo eng jonk Famill, déi keeft sech hei en Haische vun 120 m² fir eng hallef Millioun. Déi rembourséiert dat mat 1.800 Euro de Mount. Dat ass och net näischt. A wa se no 20 Joer, well d'Kanner dann aus dem Haus oder op der Uni sinn, seet: „Elo verkafe mer dat", da kritt se grosso modo hir Suen zréck. Op där enger Säit ass et indexéiert, op där anerer Säit ass et amortiséiert. De Fin mot ass: Si kréien ongefëier dat zréck, wat se investéiert hunn, dat heescht, si hunn u sech gratis gelieft, gratis gelount. Net méi an net manner! D'SNHBM, wa se géif déi 120 m² fir 10 Euro de Meterkaree - dat ass jo dee Chiffer, deen hei oft genannt gëtt als dee soziale Präis - verlounen, da wieren dat 1.200 Euro Loyer. Déi Leit géifen also 600 Euro de Mount manner ausginn an d'SNHBM hätt no 20 Joer 288.000 Euro Revenu.

Ass et sozial, ass et sozial, datt mer Leit wärend 20 Joer gratis wunne loossen? Leit, déi sech kënne 500.000 Euro leeschten! Et ass dee falsche Modell. Dee muss grondleeënd hannerfrot ginn. Ech fannen en net richteg. Mir stëmmen dat Gesetz als ADR hei mat, well Wunnraum geschaf gëtt. En ass erschwénglech, dat ass iwwerhaapt guer keen Theema. Jo, en ass erschwénglech. Mir si ganz frou fir déi Familljen, déi dohinner wäerte kënne wunne goen. Mee et ass absolutt alles aneschters wéi eng sozial Mesure.

Dann eppes, wat ech ëmmer erëm soen: Mir stinn als ADR fundamental fir d'Recht vum Bierger, sech Verméigen ze schafen! An och dat ass ee Fakt, dat mussen déi Leit wëssen, déi hei kafen: Si wunne gratis, si kréien e Kaddo. Wonnerbar! Bravo. Ech gënnen hinnen dat. Mee no deenen 20 Joer kréie se just hir Suen zréck, si maache keen eenzegen Euro Plus-value! Wonnert lech also net, wa Leit, déi dat dote wëllen ausginn, probéieren eppes ze fannen ouni Bail emphytéotique. Ech géif dat maachen, a jiddereen, dee logesch denkt, géif dat och maachen.

Bei enger Plus-value vu 5 % oder 10 % pro Joer, kommt mir soen nëmme 5 %, kréien ech no 20 Joer dat Duebelt. Dann hunn ech fir mech, fir meng Famill, fir meng Pensioun, fir menge Kanner hiert neit Haus, wat se sech da wëlle kafen, eng Basis geschaf. Dat heiten ass in fine Aewëscherei. Et ass näischt, wat deene wierklech Bedierftegen hëlleft. Et ass net sozial. Mee et gëtt Wunnraum geschaf. Mir si frou fir déi Leit, déi dohinner kënne wunne goen.

An duerfir stëmme mer dee Projet. Trotz all dëse Bedenken, déi ganz seriö sinn - rechent lech et selwer eng Kéier duerch! -, stëmme mer e mat.

Ech soen lech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Reding. An da ginn ech d'Wuert un den honorabelen Här David Wagner.

(Brouhaha)

Här Wagner, Dir hutt d'Wuert.

M. David Wagner *(déi Lénk)*.- Merci, Här President. Wann zu Lëtzebuerg e Gesetz am Beräich vun der Logementspolitik kënnt, dann ass dat ëmmer eng besonnesch Geleeënheet. Engersäits, well u sech wéineg Initiativen a Gesetzer vu Regierungssäit kommen, obwuel mer et mat enger relativ schlëmmer, oder ganz schlëmmer Logementskris ze dinn hunn. An anerersäits natierlech, well an enger Wunnengskris e Logementsgesetz natierlech haart op d'Prouf gestallt gëtt an och muss ginn.

Bei dësem Gesetz geet et eis natierlech ëm de Projet selwer, mee awer doriwwer eraus och ëm de Kontext, op dee mat dësem Gesetz soll reagéiert ginn.

Zum Projet Elmen. Fir déi Lénk ass natierlech d'Eropsetze vum ëffentleche Wunnengsbau säit Joren eng Haaptfuerderung. Dowéinst sti mir dem Bau vun engem neie Quartier oder, wéi an dësem Fall, vun engem ganzen Duerf duerch en ëffentleche Promoteur natierlech positiv géintiwwer. Dofir hu mer et och matgestëmmt an der Kommissioun a mir wäerten dat jo och hei an dëser Plenière maachen.

D'Iwwerzeegungen, déi hannert dëser Fuerderung stinn, si ganz kloer: An eisen Aen heescht ëffentlech bauen haaptsächlech, op private Profitt ze verzichten a vu vireran dowéinst och méi gënschteg Wunnengen, en fonction vum Revenu vun de Leit, unzebidden. Ëffentlech bauen heescht och, an dat ass och immens interessant, der Virstellung vun der Allgemengheet besser Rechnung droen ze kënnen, zum Beispill wat Ëmweltbedenken ugeet. Ëffentlech bauen heescht schliisslech awer och, d'Méiglechkeet ze ginn, e Quartiersliewe mat Mobilitéit, Kultur a Fräizäit, Commercen a wirtschaftlechen Aktivitéite bei der Konzeptioun matzedenken an dat net dem Zoufall oder enger reng lukrativer oder bürokratescher Logik ze iwwerloossen.

Beim Projet Elmen gëtt et awer natierlech bei dëse Punkten och e puer Bemollen. Mir sinn der Meenung a mir wëssen, dat gouf och schonn e puermol gesot: Den Här Kox ass de sechste Minister, wéi den Här Cruchten virdru gesot huet, deen dëse Pro-

jet matdréit, an dee Projet ass schonn al, oder op jidde Fall sinn d'Ufäng al an d'Resultat schéngt och net méi onbedéngt deem gerecht ze ginn, wat elo misst geschéien am Joer 2020.

De Problem ass deen, an dat gouf och schonn hei gesot, datt mer weiderhin op engem relativ déiwen Taux vu Locatioun bleiwen: 25 %. Do huet ee wierklech nach ëmmer den Androck, datt mer an den 80er oder 90er Joren hänke bliwwe wieren, wou mer nach ëmmer der Meenung waren, datt mer alles op d'Proprietéit solle setzen, a wou et souguer eng Zäit gouf, wou Leit mat engem mëttlere Revenu a souguer mat engem éischter klenge Revenu sech tatsächlech konnten eppes kafen, eppes leeschten.

Déi doten Zäiten, déi sinn definitiv eriwwer, well souguer mat engem mëttlere Revenu ass et onméiglech, sech eppes kënnen ze leeschten. Dofir kann een och net onbedéngt vu gënschteg schwätzen. Et brauch ee just d'Präisser ze kucken: Huele mer d'Präisser, déi emol net extravagant sinn, vu 400.000 bis 500.000 fir en Appartement oder 700.000 - do si mer am abordabele Beräich fir en Haus -, do kënnt een op de Punkt, wou sougenannt Normalverdénger och un hir Limitte stoussen. 700.000 Euro iwwer 25 Joer rembourséiere bedeit, ronn 2.400 Euro de Mount zréckbezuelen, wann een dovunner ausgeet, datt ëffentlech Hëllefen duerginn, fir d'Zënsen ze decken. Bei esou engem Montant brauch dann e Stot e Revenu vu 7.500 Euro netto de Mount, fir beim Taux d'effort énner 33 % ze leien. Doru gesäit ee gutt, datt d'Logementskris längst bis wäit an d'Mëttelschichten erandréckt, a vläicht souguer an déi gutt Mëttelschichten erandréckt!

Dofir stellt ee sech d'Fro, ech mengen, et muss ee sech wierklech d'Fro stellen, ob et net e reellen Decalage gëtt a leschter Zäit um Niveau vun den ëffentlechen Autoritéiten, déi fir de Logement zoustänneg sinn, par rapport zu de gelieften ekonomesche Realitéite vun Zéngdausende vu Leit hei am Land. Et ass leider net jiddwereen, deen an de Genoss kënnt vun enger gudder Pai, déi graduell Joer fir Joer eropgeet an déi geséchert ass. Dat ass bei Wäitem net méi d'Reegel.

Datt net genuch op d'Locatioun gesat gëtt, trëfft awer net nëmmen op dëse Projet zou. An et ass jo och de Problem, datt besonnesch d'SNHBM an éischter Linn fir de Verkaf baut, an dat ass an eisen Ae komplett laanscht de Besoin geschafft. An net just an eisen Aen! Dat seet jiddwereen. D'Chambre des Salariés seet et, d'Caritas seet et, an och ganz vill politesch Parteien. Mir sinn net déi Eenzeg, déi et soen. Et gëtt awer weiderhin op de Verkaf gesat. Also, all déi politesch Parteien, déi aus de Feeler vun der Vergaangenheet eppes geléiert hunn, déi wëssen, datt een net alles op de Verkaf ka setzen!

M. Marc Baum *(déi Lénk).-* Très bien!

M. David Wagner *(déi Lénk).-* Ech wollt domat zréckreagéieren. An dofir, wann een haaptsächlech op de Verkaf setzt - mir däerfen eis näischt virmaachen -, da wäerte mer d'office grouss Deeler vun der Bevëlkerung ausschléissen. An d'Caritas, déi seet jo och scho relativ laang, datt minimum 30.000 sozial Locatiounswunnenge gebraucht géife ginn. Hannert dëser Zuel sti jo dann och 30.000 Stéit, fir déi haut net déi adaptéiert Wunneng zu engem verstännege Loyer ze kréien ass.

Natierlech, beim Projet Elmen, do leeft nëmmen d'Locatioun no engem Regimm, dee gestaffelt ass nom Revenu. An dat ass och gutt an dat begréisse mer! Mee étant donné datt awer de Gros fir de Verkaf ass, si mer natierlech erëm eng Kéier beim Abordabelen. An dat Wuert misst een ofschafen, well et trëfft einfach net méi zou. Et ass falsch, terminologesch falsch ze soen, datt de „coût abordable" oder „coût modéré" der Realitéit entsprécht. En ass weeder abordabel nach modéré! 80 % vun engem total geckegen, iwwerdriwwene Präis sinn nach ëmmer immens iwwerdriwwen. An et ass net fir Normalverdénger abordabel an et ass och net fir Normalverdénger moderéiert.

An doniewent stellt sech awer och nach eng Fro fir déi glécklech Leit, déi eng Wunneng oder en Haus bei der SNHBM kafe kënnen, do stellt sech eng elementar Fro! Well en Haus ouni Terrain, iwwer Emphyteos, bedeit natierlech, datt de Präis däitlech méi déif läit, wat méi Leit Accès zu engem Kaf gëtt. Très bien! Dat bedeit awer an engem Land mat enger horrender Präisentwécklung grad beim Bauterrain - well do ass jo de Problem! -, datt déi Leit net un der Präisentwécklung bedeelegt sinn, ganz einfach.

Dat muss net onbedéngt e Problem sinn, wann déi Leit éiweg an deem Haus liewe bleiwen. Mee huele mer un, wann e Stot méi grouss gëtt oder wann d'Aarbechtsplaz wiesselt an et muss een doduerch plënneren, da verkeeft een d'Haus - zu engem méi déiwe Präis natierlech verkeeft een dann d'Haus. An duerno muss een, deemno wéi, op de Privatmarché goen. Et huet een natierlech en Haus verkaaft, wat op engem Terrain an Emphyteos stoung, an da muss ee kucken, datt een um Privatmarché eppes fënnt. Dat ass e bëssen esou, wéi wann een eng Zäitrees géif maachen. Huele mer un, et wor ee 15 Joer do dran, da kënnt een op eemol an eng Situatioun, mat engem Decalage vu 15 Joer, do gëtt ee mat der Präisentwécklung vu viru 15 Joer konfrontéiert. Do kënnt ee warscheinlech guer net méi no.

Ech wëll awer domadder net soen, datt een esou Projeten net soll bauen. Am Géigendeel. Ech menge souguer, datt mer der vill méi brauchen, fir datt esou e grousse Stock u Wunnengen do ass, datt e Stot am Wunnengspark vun der SNHBM oder idealerweis vun allen ëffentleche Promoteure kann d'Wunneng wiesselen, wann dës Noutwendegkeet besteet. Dat heescht natierlech, datt an dësem Fall d'SNHBM hiert Virkafsrecht ëmmer notze muss, fir keng Wunnunitéiten an hirem Park ze verléieren. Mee et heescht awer och a virun allem, datt ëffentlech Wunnprojeten a méi grousser Zuel an esou séier wéi méiglech a Planung an an de Bau komme mussen.

Ech verstinn och déi Bedenken, mir hu ganz oft doriwwer geschwat, dat ass och vu menge Virriedner gesot ginn, vum Här Cruchten, mengen ech, datt natierlech heiansdo gewësse Gemengeverantwortlecher net ëmmer ganz frou sinn, wa se op eemol déi sougenannt Sozialwunnenge kréien, well se dovunner ausginn - hei kommt, mir soen, well eng Form vu sozialem Rassismus bedriwwe gëtt, fir d'Kand beim Numm ze nennen - an ee vläicht d'Angscht huet: „O nee, elo kommen aarm Leit heihinner wunnen an d'Gemeng", an dann ass dat elektoral net gutt.

Jo, ech bedaueren, datt et esou eng Reaktioun gëtt. Mee dat ass vläicht och en Argument méi fir ze soen, datt een u sech vläicht méi proaktiv - wéi soll ech soen? - muss Krittäre festleeën a Gemenge vläicht och obligéieren, net incitéieren, mee obligéieren, wéi dat an anere Länner och de Fall ass, fir e Minimum vun ëffentleche Wunnengen ze bauen. An déi solle sech och drun halen, a si musse sech drun halen! A si kënnen dann och virun hire Wieler soen: „Et ass de Staat, dee seet, datt ech dat esou maache muss." Ech mengen, dat wier vill méi effikass wéi de Wee vun der Muert, dee mer ëmmer fueren, deen e bëssen ineffikass ass.

Ech mengen awer och, an dat ass dat, wat mir als déi Lénk permanent soen: Mir wësse ganz genau, datt mer mat deem Projet Elmen elo net all Problem an der Logementskris wäerte bewältegen. Fir d'Logementskris ze bewältegen, geet et net duer, elo ëffentleche Bau ze maachen - well mir wëssen, datt et laang dauert, dat ass och normal, datt et eng Zäitlaang dauert -, well mir mussen u sech d'Logementskris innerhalb vun deenen zwee, dräi Joer léisen. An dat heescht, et muss een d'Loyeren iwwer Gesetz erofsetzen! Net just bremsen, mee erofsetzen. An da parallell massiv ëffentlech bauen. An dat misst permanent geschéien, fir datt een duerno an enger normaler Situatioun och e grousse Stock huet un ëffentleche Wunnengen.

Mir wäerten trotzdeem dëse Projet matstëmmen.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Wagner. A leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen *(Piraten).-* Merci, Här President, meng Virriedner hu scho vill Guddes iwwert de Projet gesot. Fir d'éischt emol wëll ech soen, dass mir Piraten ganz kloer all Initiativ ënnerstëtzen, fir méi Wunnengen duerch d'ëffentlech Hand ze bauen. Wann déi och nach ëmweltfrëndlech an nohalteg sinn, ëmsou besser.

An deem Zesummenhang si mer natierlech frou, dass an deem heite Fall vum Projet Elmen e gréisseren Immobilieprojet duerch d'Initiativ vun enger Gemeng zesumme mam Staat duerchgefouert ka ginn.

Jo, hei sollen an e puer Joer 750 Wunnenge fir 2.000 Awunner entstoen. Dofir gesi mir hei net den Duerfcharakter, wéi et virdru vun deene Gréngen ugeklongen ass. Ech komme vum Duerf. 2.000 Awunner ass scho vill, fir vum Duerf ze schwätzen. Allerdéngs: Wiem kommen déi Wunnengen zegutt? D'Eefamilljenhaiser ginn net nëmme relativ deier, souguer mat de Staatshëllefen, och d'Appartementer bleiwen relativ onbezuelbar. Dofir, wéi d'Jugendparlament et richteg ugedeit hat a senger Resolutioun d'leschte Kéier: „Abordabel" ass e ganz deenbare Begrëff. An dat heite fält, wann ee vu 400.000, 600.000 Euro schwätzt, ganz kloer dorënner, dass een eng Kéier misst kloer definéieren, wat am Logement dann elo abordabel ass.

Wéi soll eng Persoun, déi e bësse méi wéi de Mindestloun de Mount verdéngt, trotzdeem dass se an de Genoss vun den Hëllefe kënnt, esou en Appartement oder esou en Haus zu Elme kafen? Wou huelen Alengerzéiender, déi souwisou scho wéinst hirer Steierklass genuch gestrooft ginn, d'Suen hier, fir sech zu Elmen eppes ze kafen? Wou sinn iwwerhaapt Projete fir Singles an deem ganze Konzept? Wou huelen déi Jonk, déi frësch vun der Uni kommen, déi Suen hier?

Dofir ass de Projet Elmen sozial gesinn an eisen Aen net aleng dee richtege Wee, mee besser wéi näischt. Bei esou Projeten, déi mat ëffentleche Sue finanzéiert ginn, mussen och d'Präisser un déi reell Salairë vun de Betraffenen zu Lëtzebuerg ugepasst ginn, wann ee wierklech um ëffentlechen a soziale Logement d'Schwächten eraushuele wëllt.

Mir sinn derfir, dass och esou Wunnenge solle fir 10 Euro de Meterkaree verlount ginn. Dat als Mietkauf an esou, dass een de Loyer ugerechent kritt, wann een duerno d'Appartement oder d'Haus wëllt kafen. Dat wär fair a sozial. Dee ganze Projet ass awer net als ganz schlecht ze bewäerten. E geet an déi Richtung, ma déi sozial Komponent muss nach verbessert ginn.

Mir ginn dofir haut eisen Accord, fir de Projet weiderzeféieren, an hoffen, dass de Minister eppes maache wäert, fir dass jiddweree sech den Dram vum eegenen Haus kann erfëllen. Merci der Madamm Ahmedova fir dee gudde Rapport. A mir wënschen dem Félix Eischen eng gutt Besserung.

Merci.

M. Sven Clement *(Piraten).-* Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Goergen. D'Regierung huet d'Wuert, de Wunnengsbauminister, den Här Henri Kox.

Prise de position du Gouvernement

M. Henri Kox, *Ministre du Logement.-* Merci, Här President. Fir d'éischt wëll ech der Rapportrice, dem Semiray Ahmedova, en décke Merci ausschwätzen, well et ausféierlech, wéi et virdru schonn ugeklongen ass vu menge Virriedner, op dee Projet agaangen ass. Ech wëll dofir och nëmmen e puer Wierder benotzen - well de Projet effektiv gutt beschriwwe ginn ass -, an dofir éischter op déi Umierkungen a Froen agoen, déi déi eenzel Spriecher hei virdru gemaach hunn.

Fir d'éischt ass et natierlech en éischte Finanzéierungsprojet vun engem Wunnengsbau, wat eng Première ass. Ech mengen, mir leien iwwer 40 Milliounen Euro, an do gesäit eeben eis Kontabilitéit dat vir. An ech däerf dann och hei de Finanzminister begréissen, well mer och hei an dësem Projet ganz enk an ausféierlech geschwat hunn.

Dat Zweet ass: De Projet huet natierlech eng ganz Rei vun innovativen Elementer derbäi. Mir hunn d'Nohaltegkeet ganz héich geschriwwen. Mir hunn den ëffentleche Raum erëm zougänglech gemaach fir déi Leit, déi do wunnen. An dat ass eppes, wat mer mussen diskutéieren, wat vill méi misst geschéien. A wat hu mer gemaach? Mir hunn den Auto, a sech d'Mobilitéit, regruppéiert a Parkhaiser.

Mir hunn dat mat engem groussen ëffentleche Promoteur ëmgesat. An do ginn ech mol gären op déi Bemierkung vu virdru vum Här Lies an. Jo, hei ass et net eleng eng Gemeng, déi et mécht, mee et ass d'Zesummespill vun zwee Partner, gläichberechtegte Partner, an et kann nëmmen esou funktionéieren. Dat heescht, et ass net d'Gemeng eleng, déi dat stemme kann. Et ass awer och net, wéi et hei schonn ugeklongen ass, d'SNHBM, déi dat ka stemmen. Dat heescht dofir, et geet nëmmen zesummen!

An dofir hu mer jo och dee Spezialfong gegrënnt: fir éischtens emol d'Suen ze parken an och méi eng Visibilitéit op déi Wunnengsbauprojeten ze ginn. Domadder ergëtt sech dann och, an dat hu mer jo an engem éischten Exercice virun zwou oder dräi Woche gemaach, wou mer a sech gekuckt hunn: Wéi eng Projete ginn dann de Moment scho subventionéiert? Wéi eng hunn eng Konventioun mam Staat? A wéi eng Projete sinn nach virun eis?

An och do kann een da gesinn, dass et net een eleng ass: Et sinn d'Gemengen - wann ee kuckt, et sinn ëm 25 %, déi de Moment do am Abordabelen ënnerwee si vun deenen 3.600 Wunnengen, déi kreéiert ginn -, an et ass d'SNHBM, déi méi Wunnenge baut, awer manner Projeten huet, well déi sech spezialiséiert huet op méi grouss Projeten. Dofir ass dat Zesummespill vun deenen zwee ëffentleche Promoteuren esou wichteg! Well et huet een och gesinn, dass d'SNHB op deene Gemengen aktiv ass, wou och eng gewëssen Unzuel vu Wunnenge ka gebaut ginn, fir eeben och d'Économie d'échelle, géif ech elo mol soen, méi auszespillen, fir besser do no vir ze goen. An dofir ass nämlech ee Krittär, wou mer amgaange sinn drun ze schaffen, e Cahier de charges och ze finaliséieren, fir dass déi Projeten och an enger gewëssener ... net, dass dat uniform soll ginn, just nach een Typus, an et ass och keng Kartrongskëscht, mee dass mer och méi effizient sinn an der Schnellegkeet. Dat ass schonn eng Äntwert op dat, wat virdru komm ass.

Deen anere Partner, deen awer och vläicht gradesou wichteg ass am Wunnengsbau, ass de Fonds du logement. An do gesäit een, wéi mer d'Analys gemaach hunn oder och presentéiert hunn: Déi sinn am ganze Land ronderëm. An déi schaffe ganz um Land, mat deenen eenzelne klenge Gemengen zesummen, fir a sech abordabele Wunnengsraum ze schafen. Dofir ass et fir mech ni eng Konkurrenz vun deem engen an deem aneren. Et soll e gesond Zesummespill sinn, wou och déi Best Practices kënnen ausgetosch ginn.

An et ass jo dat, wat mer de Moment mam Pacte Logement 2.0, et ass scho virdru genannt ginn, wëllen no vir bréngen, wou mer d'Hëllefstellung ginn, déi logistesch, awer och déi finanziell. An do gëtt ëmmer vergiess: Beim Pacte Logement, do fléissen dann och erëm déi 40 Milliounen, wa mer bis um Rulle sinn, wéi dat an der Vergaangenheet war. Niewent deene kommen awer déi Suen aus dem 1979er Gesetz, wat haut de Fonds spécial ass a wou dann dee groussen Deel vu Suen erausgeholl ass. An dat ass dee Prozentsaz, deen Der jo wësst: bis 75 % bei der SNHBM, beim Fonds du logement sinn et jo 70 %. Dat heescht, déi Sue sinn do, wa Projeten do sinn. An et ass ze kucken, dat och gemeinsam unzegoen.

Da wollt ech eeben op déi verschidde Punkten nach agoen, déi ernimmt goufen. An ech fänken da mam éischte Spriecher un, deen hei war, dem Här Lies: Déi Längt! Dat ass virdrun e puermol widderholl ginn. Et muss een awer soe betreffend déi Längt, bis et endlech ugaangen ass - ech wëll dann net een ernimme vu virdrun an deem Ganzen; wéi hat ee gesot: „sechs", ech sinn dann dee sechste Logementsminister, deen et mécht -, dat huet awer och e bësse laang gedauert, bis sech de Courage geholl ginn ass: „Elo maache mer et!" Dat heescht, mir hunn awer och e bëssen an der Vergaangenheet gepiddelt.

Ech wëll kengem dat virwerfen. Et ass en immense Courage gewiescht vun der Gemeng, dat lasszekappen, fir iwwerhaapt an déi Richtung ze goen. An dat ass jo net esou evident. Alleguerten déi Gemengevertrieder, déi heibanne sinn, wëssen - an ech hat déi Diskussiounen an der Vergaangenheet jo och -, wann en neie Projet kënnt, heescht et: „Muss dat sinn?"- „Muss déi Héicht sinn?" -„Wou muss dat sinn?" Mee et ass awer eng Beräicherung fir all Gemeng, wann d'Populatioun an d'Luucht geet, wa mer dat intelligent steieren. An dat gëllt fir jiddwereen hei am Land, well mir sinn e Land, wat ganz vill profitéiert vu senger Ouverture, vu senger Mixitéit. An dat musse mer awer och zréckspigelen an eisen Duerfkären!

Et ass gesot gi virdrun, dat hei ass de Projet PAP I. Eng Kritik, déi ech awer och deelen, an dat hu mer des Ëfteren diskutéiert, dat ass d'Densitéit. Wa mir eng Densitéit, och an engem ländleche Charakter, vu 26 Unitéite pro Hektar hunn a mir dividéieren dee ganze Coût mat där Unzuel vu Wunnengen, da kënnt natierlech e gewëssene Präis eraus. An dofir sinn ech frou, dass déi Diskussioun lassgebrach ginn ass, fir iwwert d'Densitéit ze diskutéieren. Densitéit net am Sënn vu Siloen, mee Densitéit am Sënn vun enger Liewensqualitéit an enger Mixitéit, an enger gesonder Mixitéit.

An ech sinn och frou, mam Félix Eischen Diskussioune gehat ze hunn. A vun dëser Plaz aus - ech hunn him virdrun en SMS gemaach, mir wären amgaangen, hei säi Projet ze stëmme fir seng Gemeng, an en huet gesot: „Super, da maacht dat esou!" - wënschen ech him natierlech och vun hei gutt Besserung!

Mee ech hat eng ganz gutt Diskussioun, an d'SNHBM och, fir beim Projet PAP II an dem PAP III iwwert d'Densitéit ze schwätzen. A si gi mat op de Wee, fir vu 26 bis op bal 40 an d'Luucht ze goen. Et sinn och déi Diskussiounen innerhalb vun der Gemeng ze féieren. An ech weess, do geet et dann ëm déi Mixitéit vum Logement, déi virdru gesot ginn ass, dat war den Här Wagner, dee sot: „Mir brauche méi Locatioun!" Jo. Et ass ganz kloer, dass déi Philosophie och nach ëmmer besteet. De Fonds du logement wëllt a senge Projete ganz vill a geet ganz wäit. D'SNHBM ass traditionell ëmmer beim Bau gewiescht. Och do féiere mer déi Diskussiounen, fir méi Abordabilitéit an der Locatioun ze hunn. An, wéi gesot, an dem Projet PAP II an am PAP III wäerte mer a Richtung goe vu méi enger héijer Densitéit.

Déi däerf awer net an d'Liewensqualitéit eragoen (veuillez lire: Déi däerf awer net op d'Käschte vun der Liewensqualitéit goen). An dofir, wa mer den ëffentleche Raum scho méi zougänglech maache fir d'Leit, wann de Parking regruppéiert ass, dann hu mer méi Raum fir eis Leit alleguerten. Da kann och, mengen ech, iwwer eng Densitéit diskutéiert ginn, fir am Allgemengen de Coût, wat déi eenzel Unitéiten ubelaangt, och erëm abordabel ze maachen - an et ass virdru genannt gi - fir déi, déi keen Accès da kréien, fir sech eng Wunneng ze kafen, soit an de Loyer ze goen.

Da sinn ech bei deem Punkt, dee vun e puer Leit oder Spriecher virdrun erwäänt ginn ass, dat ass déi Abordabilitéit. Jo, ech kucken, dass mer zäitno mat enger Iddi, mat engem Projet an d'Chamber kommen, fir déi Abordabilitéit ze definéieren. Wat ass „à coût modéré", soe mer, wann een eppes wëllt kafen? An „abordabel", ass dat, wa mer an d'Locatioun ginn, abordabel zu engem Revenu disponible, fir dann och deem Eenzelnen, egal wéi d'Kompositioun ass, säin dezent Liewe kënnen ze erméiglechen?

Mir haten déi éischt Diskussiounen elo d'lescht Woch op der Semaine nationale du logement, zesumme mat den Acteuren, mat gréissere Gemengen, déi sech auskennen an deem Domän, awer och mat enger ganzer Rei vun ASBLen. An déi hunn ech virdru vläicht vergiess! Mir haten dräi Acteure genannt: Dat waren d'Gemengen, d'SNHBM an de Fonds du logement. An deem Fonds spécial hu mer jo och erkannt, dass e Véierels awer och vun ASBLen ass, déi cibléierte Wunnengsbau maache fir Besoinen, déi spezifesch sinn. An do ass jo déi Kooperatioun ganz gutt mat dem Ministère de la Famille fir ze soen: „Mir maachen dat, wat d'Wunneng ubelaangt." A wann esou Projete kommen, ginn déi och relativ zäitno ënnerstëtzt. An et ass de Ministère de la Famille, deen da mat deene Professionellen an deem Secteur kuckt, dass deen Encadrement optimal ka fonctionéieren.

Also, mir haten déi éischt Diskussiounen iwwert d'Abordabilitéit. Déi Formel, déi et haut gëtt, déi ass gëlteg nëmme fir am ëffentleche Wunnengsbau. Dat heescht, Dir wësst, d'1979er Gesetz an d'Reglement vun 1998 soen haut schonn: „All Gemeng muss sech do drun halen, och wa se net subventionéiert gouf." An an där Formel gi mer natierlech méi wäit, fir dann och an der Mëtt vun der Gesellschaft kënnen unzekommen.

Ech wëll awer betounen, dass dat och e Wonsch nach ass fir bis an d'Mëtt vun der Gesellschaft. Mir hunn awer d'Demande, déi ganz grouss ass, an déi ass nach ëmmer am ënneschte Secteur ze fannen. Dat ass den Decile I, den Decile II, also déi, déi haut ganz wéineg Akommes hunn. An do musse mer prioritär kënnen agéieren. An dofir sinn niewent dem Pacte Logement och déi Reglementer, déi mer nei ugepasst hunn, an do huelen ech da gären d'Taina Bofferding mat an d'Gespréich, wou mer ganz enk zesummeschaffen, fir och dee reglementaresche Kader mat op de Wee ze ginn.

Dat 29er-Reglement (veuillez lire: Artikel-29er-Reglement) wäert et dozou brëngen, dass do Wunnengen entstinn, landeswäit, an all de Gemengen! Mir brauche keng Obligatioun, well d'Obligatioun, wéi a Frankräich, an Däitschland: Si kafen et, mee si hale sech och net drun! Mee duerch dat Reglement, duerch den Artikel 29 aus dem Aménagement-communals-Gesetz ergëtt sech, dass en Deel abordabel Wunnengen entstinn - iwwer Prozenter brauch ech elo hei net ze diskutéieren -, dass d'office eppes entsteet an dass d'ëffentlech Hand dat och kritt, sief et d'Gemeng oder d'SNHBM oder de Fonds du logement.

An dofir ass et esou wichteg, an et ass virdrun ugeklongen: „D'Emphyteos, jo, d'Emphyteos, mee no 20 Joer huet ee keng Plus-value." Wat hu mer wärend all deene Jore gemaach? Mir hu Wunnenge subventionéiert. Mir hu vill Suen an den ëffentleche Wunnengsbau gestach. Dat war okay, dat war deemools vläicht sou, viru 40 Joer. A wa mer haut d'1979er Gesetz diskutéieren, dat ass awer 40 Joer al. Et gëtt Zäit, dass mer et nei reforméieren, a mir reforméieren et och. Awer all déi Wunnengen, déi an der Vergaangenheet gemaach gi sinn, goufe subventionéiert. An no enger gewëssener Zäit si se um fräie Marché elo disponibel. A si gi souguer an der Emphyteos verkaaft mat dem Präis, fir deen en aneren, den Noper, mat Terrain verkeeft. Dat heescht, do ass et jo de Marché, deen dat da reegelt. An dofir muss fir déi Wunnengen, déi mir elo bauen, d'ëffentlech Hand bleiwen, awer fir ëmmer!

An da soen ech gären eppes: D'Abordabilitéit, déi muss bleiwen, och fir déi zukünfteg Generatiounen. Déi Abordabilitéit, wa mer déi verléieren, déi mer och scho verluer hunn, déi muss de Kanner erëm zougänglech gemaach ginn. An ech mengen, mir mussen driwwer diskutéieren, d'Wunnrecht ze hunn. Wunnen als Grondrecht, wat jidderee seet! Mir wëllen et jo an der Verfassung iergendwéi verankeren, zumindest als Optioun. Dat hat ech emol an den Diskussiounen, wéi ech an der Verfassungskommissioun derbäi war, fir kënnen an déi Richtung ze goen. A mir mussen tëschent Recht op Proprietéit a Recht op Wunnen ënnerscheeden. Dat ass eng Diskussioun, déi mer hei am Land natierlech och musse féieren.

Et ass jo natierlech ..., ech kommen och aus enger Famill, aus enger landwirtschaftlecher Famill, wou mer ëmmer gesot hunn: „De Buedem ass eise Räichtum. Do baue mer drop an dee gi mer net gären hier." Mee mir sinn an enger anerer Zäit ukomm. Mir sinn an enger anerer Zäit! Mir sinn net méi vun där „Scholle" ofhängeg, well mer net méi dat als landwirtschaftlecht Produkt ..., mir sinn am tertiäre Beräich ukomm. An den tertiäre Beräich, wa mer eis Kanner froen, déi am Ausland ënnerwee sinn, déi mussen net onbedéngt Proprietär sinn - ech wëll net ausschléissen, dass se Proprietär ginn -, si wëllen notzen!

M. Fernand Etgen, *Président.-* Här Kox, erlaabt Der, datt den Här Lies lech eng Fro stellt?

M. Henri Kox, *Ministre du Logement.-* Jo, selbstverständlech. Meng Zäit ass och elo scho bal ...

M. Marc Lies *(CSV).-* Här Minister, ech maachen et och ganz kuerz. Merci, Här President, fir d'Wuert. Ech wollt awer elo dozou eppes froen, wou de Minister gesot huet, wou et ëm de Bail emphytéotique geet, wat de Präis ugeet vun dem „coût modéré": Ech mengen, dat ass eng Diskussioun, déi féiere mer schonn zanter Joren. A wann et dann drëm geet - Dir hutt vum Artikel 29 geschwat, wou Konventiounen da sollen erstallt ginn -, ech mengen, et ass genau dat d'Krux bei alleguerten de Gemengen hei am Land, wann et dann drëm geet: Déi 10 % Logement abordable, wat ass dat? Bon, ech mengen, Dir hutt et elo ugeschwat. Mir hunn eis wärend Joren, och an der Chamberskommissioun, ëmmer déi selwecht Froe gestallt, an, Här Minister, Dir hutt och ëmmer déi selwecht Froe gestallt, ...

M. Henri Kox, *Ministre du Logement.-* Mir kommen domat!

M. Marc Lies *(CSV).-* ... an duerfir wollt ech froen: ...

M. Henri Kox, *Ministre du Logement.-* Mir diskutéieren do.

M. Marc Lies *(CSV).-* ... Wéi wäit ass d'Regierung, fir fir d'Definitioun vun deem Logement à coût modéré wierklech dann e Modell op den Dësch ze leeë respektiv och eng Convention-cadre, déi de Gemengen zougestallt gëtt, fir dat kënnen ëmzesetzen?

M. Henri Kox, *Ministre du Logement.-* Dat sinn zwou Froen. Dat Éischt ass d'Definitioun vun der Abordabilitéit. Dat hat ech virdru gesot, dass mer an der Semaine nationale du logement schonn doriwwer diskutéiert hunn. Mir kucken, dass mer zäitno och eng Kéier an der Chamber eng Ronn dréien. Ech mengen, do musse mer och heiansdo e bëssen driwwer schlofen, fir dass mer och déi richteg Stoussrichtung kréien.

An dat anert ass natierlech eng Diskussioun, déi d'Inneministesch ganz kloer d'lescht Woch och op eiser Journée des communes op der Semaine nationale du logement zesumme mam Syvicol diskutéiert huet. Dat war jo och d'Kritik, oder eng Ufro vum Syvicol, dass mer déi mussen definéieren. Dir maacht et jo selwer schonn an Ärer Gemeng, fir déi Konventiounen auszehandelen. An déi Hëllefstellung, déi mer musse ginn, fir dass déi Konventiounen och d'Strooss halen, musse mer selbstverständlech de Gemenge ginn. Mir wëssen, dass mer do eng ganz Rei Diskussiounen haten. An dofir mengen ech, dass mer do um selwechte Bord sinn.

An déi Definitioun an dee Modell, do geet et jo drëms, dass mer den Austausch méi forcéiere vun deenen eenzelne Gemenge mat der SNHBM an dem Fonds du logement, fir och déi Konventiounen, deen Typus. Wat kënne mer froen? Ass et d'Kouwiss, déi ausserhalb vum Perimeter ass? Wéi definéiere mer do? A wéi gi mer ëm innerhalb vum Perimeter?

An erlaabt mer, nach just zwou Saachen iwwert de Perimeter selwer ze soen, well deen ass virdrun ugeschwat ginn: Mir mussen et fäerdegbréngen, dass mir awer déi Mobiliséierung innerhalb vum Perimeter kréien! Well wa mer de Baulandvertrag elo net richteg ausformuléieren, deen ënnert der Kompetenz vum Inneministère ausgeschafft gëtt an elo och um Schluss ukomm ass, fir den Depot ze maachen ... Do geet et drëms: Wa mer ausweiten, dann däerfe mer net nëmme lotisséieren, mee mir mussen och bauen, well soss hu mer d'Baulücke vu muer erëm kreéiert, déi mer an der Vergaangenheet (veuillez lire: där mer der aus der Vergaangenheet) innerhalb vum Perimeter elo haut schonn hunn, wou mer awer 2.900 Hektar zur Verfügung hunn. A mir mussen déi mobiliséieren.

An dofir ass innerhalb vum Baulandvertrag jo och de Remembrement ministériel mat dran, fir dass mer déi Lotissementer och kënnen zesummebréngen, remembréieren. An Dir wësst et, an ech weess dat aus Ärer Gemeng, dass dat déi gréisst Erausfuerderung ëmmer ass: Wéi kréien ech d'Leit all zesummen op ee Beräich? A wann dann nëmmen ee blockéiert, da geet de Projet net weider. An hei kënnt eng Propos vum Inneministère, fir wierklech do, net ze expropriéieren, awer et dann esou hinzetässelen, dass de Projet ka weidergoen. An ech mengen, dass mer dann innerhalb vum Perimeter och déi Mobiliséierung kréien.

D'Zäit ass mer fortgelaf. Mee ech mengen, net méi spéit wéi d'nächst Woch hu mer eng nächst Chamberskommissioun, wou mer kënnen zesummen diskutéieren.

Merci awer fir déi grouss Zoustëmmung. Ech mengen, et war Unanimitéit, an dem Félix mécht dat bestëmmt Freed.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools dem Wunnengsbauminister Henri Kox. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7613. Den Text steet am Document parlementaire 7613[3].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7613 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi e Vote par procuration wëllen ofginn.

Appel nominal (votes par procuration)

Domadder ass dëse Projet de loi mat 59 Jo-Stëmmen ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7613 est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Paul Galles), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Aly Kaes), MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Gilles Roth), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Max Hahn), MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gilles Baum) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz (par Mme Cécile Hemmen), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par M. Georges Engel), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

11. Question élargie n° 50 de M. André Bauler au sujet de l'évolution du secteur financier luxembourgeois durant la crise sanitaire

Deen nächste Punkt vum Ordre du jour ass eng erweidert Fro vum Här André Bauler iwwert d'Entwécklung vum lëtzebuergesche Finanzsecteur wärend der Kris. Den Auteur vun der Fro huet fënnef Minutten, fir seng Haaptfro an no der Äntwert vum Minister eventuell eng Zousazfro ze stellen. An der Regierung stinn zéng Minutten zou.

Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

M. André Bauler *(DP).-* Merci, Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, fir d'éischt wollt ech dem Finanzminister en häerzleche Merci soen, dass en de Mëtte konnt bei eis kommen, trotz sengem ganz chargéierten Horaire a senger chargéierter Agenda.

Mir hunn am Kader vum État de la nation d'lescht Woch jo ausgibeg och iwwert de Secteur financier geschwat a mir si gewuer ginn, dass de Secteur all Joer mat bis zu 4 Milliarden Euro zu eisem Staatsbudget bäidréit. D'Gewiicht vun der Finanzplaz zur järlecher Wirtschaftsleeschtung läit bei ongefëier 30 %. D'Finanzplaz am breede Sënn vum Wuert beschäftegt méi wéi 50.000 Leit.

Eis gouf rezent och vun der CSSF gesot, dass déi steierlech Recetten, déi aus dem Finanzsecteur kommen, duerch d'Kris stabel bliwwe sinn. Ech denken do un d'Lounsteier, den IRC an och un d'Taxe d'abonnement, déi souguer liicht eropgaangen ass, trotz Abrëch op de Bourssen am Fréijor. Eng berouegend Nouvelle, wann ee sech virun Ae féiere muss, wat an anere Branchë geschitt ass, deenen et net esou gutt gaangen ass an deenen et och elo nach net esou gutt geet.

D'Finanzplaz ass haut e staarke Partner an der Bewältegung vun der Kris. Si ass haut méi wéi jee diversifizéiert opgestallt, mat deenen ënnerschiddlechsten Aktivitéiten. Dat mécht se méi widderstandsfäeg, wéi se dat nach an der Bankekris vun 2008 war. An dat hëlleft och, extern Schocke besser ofzefiederen, zemools well eis Banke mëttlerweil och méi staark kapitaliséiert sinn.

Trotz der Stäerkt vum Finanzsecteur versteet et sech vum selwen, dass déi aktuell Kris eis ëffentlech Finanze staark strapazéiert an am zweete Semester vun dësem Joer e considerabele Réckgang vum Produit intérieur brut, eiser Wäertschëpfung also, mat sech brénge wäert.

Trotz der Rezessioun, déi eis Wirtschaft schwéier trëfft, erweist sech de Finanzsecteur als eng wichteg Stäip. Dank dem Teletravail ass et dësem Secteur gelongen, fir seng Aktivitéite gréisstendeels och wärend dem strenge Confinement oprechtzeerhalen.

An dësem Kontext wollt ech den Här Finanzminister Follgendes froen: Kann den Här Finanzminister eng virleefeg Aschätzung vun der Roll vun de Finanzacteuren an den éischte Méint vun der Kris ofginn?

Wäert sech dës Kris op d'Promotiounspolitik vun der Finanzplaz auswierken, besonnesch op de Prozess vun der Diversifikatioun vun de Produiten an den Aktivitéite vun der Finanzplaz?

Wäert d'Kris e positiven Impakt op d'Filière vun de soutenabelen a resiliente Finanzen hunn?

Kann den Här Minister Informatiounen iwwert d'Auswierkunge vun der aktueller Kris op den Digitaliséierungsprozess vum Finanzsecteur a besonnesch op d'Entwécklung vun den Aktivitéiten am Beräich vun de Finanztechnologien zu Lëtzebuerg ginn?

An dann zum Schluss wollt ech den Här Minister froen: Gëtt et och Eenzelheeten iwwert d'Néierloossung vu Finanzacteuren op eiser Plaz am Zesummenhang vum Brexit? Kann hien der do eng Rei nennen? Huet d'Kris en Impakt op dës Beweegung gehat? A kënne mir an deenen nächste Méint mat der Arrivée vu weideren Acteure rechnen? Wéi droen also och dës Betriber konkreet zur weiderer Diversifikatioun vun eiser Finanzplaz bäi?

Ech soen lech Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här André Bauler. D'Regierung huet d'Wuert, den Här Finanzminister Pierre Gamegna.

M. Pierre Gramegna, *Ministre des Finances.-* Här President, Dir Dammen an Dir Hären, léif Regierungskolleegen, merci fir dës Froe vun dem Här André Bauler. Ech wäert versichen, all déi Froen, déi gestallt gi sinn, ze beäntwerten.

Ech fänke vläicht gären u mat enger Trivialitéit: D'Finanzplaz ass en essenzielle Secteur vun eiser Wirtschaft. An ech soen herno e bëssen, wat de Poids vun der Finanzplaz ass.

Ech mengen, et muss een och vläicht ganz e bëssen zréckdenken, wou mer 2008-2009 stoungen. Do war d'Bankeplaz en Deel vum Problem. Net d'Banken zu Lëtzebuerg, mee d'Weltfinanzmäert hate Problemer! An Amerika ass eng grouss Kris lassgaangen an dat huet Repercussiounen op de Finanzsystem vun der ganzer Welt gehat. A well mir natierlech eng grouss Finanzplaz hunn, déi international ausgeriicht ass, hat dat Konsequenzen op Lëtzebuerg. Mir hu misse Banke retten. „Mir", soen ech, also de Staat, d'Chamber huet zwou vun de grousse Banken zu Lëtzebuerg misse retten, déi haut en fait gutt dostinn. A mir haten dräi, véier Joer laang keng Croissance méi zu Lëtzebuerg.

Haut ass d'Situatioun e bëssen anescht. Fir et ganz einfach ze soen als Aleedung: Haut sinn d'Banken, an en fait de Secteur financier, en Deel vun der Léisung. Si ware gëschter en Deel vum Problem, se sinn haut en Deel vun der Léisung. Gott sei Dank hu mer d'Banken, d'Finanzservicer, déi sou wichteg zu Lëtzebuerg sinn, well déi hëllefen eis duerch déi Kris, op zwou Aart a Weisen: zum engen, well et e wichtege Secteur ass an eiser Wirtschaft, an zum Zweeten, well se jo och den Entreprisen hëllefen an hinne kënne Prête ginn.

Mir hunn e wichtege Schratt gemaach, andeem mer et och fäerdegbruecht hunn, dass de Finanzsecteur konnt weider normal funktionéieren doduerch, dass mer Accorde mat den dräi Nopeschlänner geholl hunn, fir dass den Teletravail soll an dësem Joer ganz onkomplizéiert traitéiert ginn. An dat war immens wäertvoll, grad an engem Secteur wéi der Finanzplaz, dee jo serviceorientéiert ass, well een dat konnt op Distanz maachen an domadder de Secteur en fait praktesch normal konnt fonctionéieren.

Et ass och esou, dass an där Period wäit iwwer 50 % vun de Leit, déi an deem Secteur geschafft hunn, op Distanz geschafft hunn, ouni Problem, och well mer eng Infrastruktur hunn, déi en fait verdroen huet, dass den Trafick dräimol sou grouss war wéi normal. An alles dat ouni gréisser Schwieregkeeten.

Wa mer elo déi Haaptsecteure kucke vun der Plaz - da fänken ech mat de Fonds d'investissement un -, do hate mer am Mäerz e Krack, well do de Wäert vun den Aktie staark erofgaangen ass. Mee Gott sei Dank huet dat sech séier erkritt. A mir hunn haut, op August gekuckt, 4,7 Trilliounen oder 4.700 Milliarden Aktiva ënner Gestioun hei zu Lëtzebuerg. Dat ass also ëm e puer Prozent méi héich, wéi dat nach d'lescht Joer ëm déi selwecht Zäit de Fall war. Dat heescht, d'Fongenindustrie geet gutt weider.

D'Banke si gutt kapitaliséiert. Fir déi, déi sech Suerge maachen ëm déi Haaptbanken zu Lëtzebuerg, déi, déi mir „lëtzebuergesch Banken" nennen: Déi sinn extreem gutt kapitaliséiert. An déi auslännesch Banken, déi hei sinn, och! Mir sinn an der Moyenne an Europa mat déi Banken, déi déi héchste Kapitalratioen hunn. A si hunn och keng Liquiditéitsschwieregkeeten.